



UNIVERSITATEA PEDAGOGICĂ DE STAT
„ION CREANGĂ” DIN CHIȘINĂU
FACULTATEA FILOLOGIE ȘI ISTORIE
CATEDRA LIMBĂ ȘI COMUNICARE

PROGRAMUL DE STUDII
EDUCAȚIE LINGVISTICĂ ȘI COMUNICARE INTERCULTURALĂ

CICLUL II (MASTER)

90 CREDITE

Plan de învățământ -2018

CURRICULA

Denumirea programului de studii	Educație lingvistică și comunicare interculturală
Ciclul	II - Master
Denumirea cursului	FILOSOFIA ȘI AXIOLOGIA EDUCAȚIEI (FAE)
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Științe ale educației și informatică/ Științe ale educației și management
Titular de curs	Calaraș C., dr., conf.univ.
Cadre didactice implicate	-
e-mail	calaras.carolina@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
F.01.O.001	5	I	1	150	35	115

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Disciplina de studiu *Filosofia și axiologia educației (FAE)* ghidează formarea concepției despre lume și viață, orientează și amplifică consolidarea cunoștințelor și a competențelor educației prin valori și pentru valori; a realizării analizei logice, hermenitice și euristice a conceptelor și concepțiilor pedagogice, a fenomenului educațional prin prisma teoriilor filosofice.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- a identifica conceptele de bază ale filosofiei și axiologiei educației;
- a analiza definițiile educației în contextul epistemologiei, axiologiei, filosofiei analitice a educației și teleologiei;
- a caracteriza procesul de remodelare filosofică a idealului educațional în contextul schimbărilor prospective;
- a argumenta importanța valorilor și funcționalitatea lor în acțiunea educativă;
- a argumenta fundamentarea filosofică a educației și schimbările sociale;
- a compara teoriile filosofice cu privire la educație din epoca modernă și postmodernă.
- a elabora strategii de implementare a valorilor democratice în societatea contemporană.

Finalități de studii

- identificarea conceptelor de bază ale filosofiei și axiologiei educației;
- analizarea definițiilor educației în contextul epistemologiei, axiologiei, filosofiei analitice a educației și teleologiei;
- caracterizarea și remodelarea filosofică a idealului educațional în contextul schimbărilor prospective;
- argumentarea și demonstrarea importanței valorilor, funcționalitatea lor în acțiunea educativă;
- estimarea calității limbajului pedagogic prin prisma filosofiei analitice.
- interpreta teoriile filosofice cu privire la educație din epoca modernă și postmodernă.
- determinarea naturii sociale și a diacroniei acțiunii educative;
- elaborarea și valorificarea strategiilor de implementare a valorilor democratice în societatea contemporană.

Precondiții

Masteranzii trebuie să cunoască fundamentele teoretice și praxiologice ale pedagogiei și psihologiei generale și ale pedagogiei și psihologiei vârstelor; teoria, principiile, strategia, metodologia, formele educației și instruirii, particularitățile de vârstă și de personalitate ale elevilor de de toate vârstele. Să posede abilități de proiectare-organizare și desfășurare a activităților instructiv-educative.

Repartizarea orelor de curs

Nr. d/o	Unități de conținut	Total ore	Ore contact direct		Ore lucru individual
			Curs	Seminar	
1.	Fundamentele filosofiei educației. Pedagogia – știință pozitivă și filosofică a educației. Filosofia - sinteză generală a cunoașterii.	18	2	1	15
2.	Filosofia și axiologia educației în contextul pedagogiei postmoderne.	26	4	2	20

	FAE și existența umană.				
3.	Obiectul de studiu și problematica axiologiei educației. Valori scopuri și valori mijloace.	25	3	2	20
4.	Filosofia analitică a educației. Analiza filosofică a limbajului pedagogic.	28	4	4	20
5.	Epistemologia educației. Paradigmele educației și modelul pedagogic.	27	4	3	20
6.	Ontologia educației. Explicația ontologică a educației. Viitorul educației.	26	3	3	20
	Total	150	20	15	115

Conținutul unităților de curs

Subiectul 1. Fundamentele filosofiei și axiologiei educației

Geneza și constituirea științelor pedagogice. Filosofia educației în sistemul științelor pedagogice.

Pedagogia – știința pozitivă și filosofică a educației. Relația dialectică dintre știință și educație. Constituirea sistemului științelor pedagogice. Câteva abordări ale filosofiei educației. Filosofia educației și funcția ei. Filosofia și axiologia educației în sistemul științelor pedagogice. Sursele (originile) filosofiei și metodologia ei de studiu. Fundamentarea filosofică a conceptelor pedagogice. Dialectica, gândirea în proces, știința căutării și apariția noului.

Statul, puterea și educația. Complementaritatea demersului cauzal și a celui finalist în explicarea acțiunii educaționale. Natura socială și diacronia acțiunii educaționale. Filosofie, cultură, ideologie și politică în educație. Încercări de deideologizare a educației.

Remodelarea filosofică a idealului și politicii educației în contextul schimbărilor prospective

Cultura: morala și etica. Educația morală. Civilizația, Spiritul moral-civic și inteligența. Sensul teleologic al acțiunii educaționale. Ideal, scop, obiective educaționale – finalități pedagogice macrostructurale. Politica educației din perspectiva filosofică și a realității pedagogice. Instituțiile formale și nonformale – educația pentru viața morală și dreptul la valorile spirituale în contextul schimbărilor prospective.

Subiectul 2. Filosofia și axiologia educației în contextul pedagogiei postmoderne. FAE și existența umană.

Axiologia educației

Educația prin valori și pentru valori. Relația valoare – educație. Valoarea și funcționalitatea ei în acțiune educativă. Diversitatea valorilor: valori – scopuri și valori – mijloace. Idealul unei școli moderne în contextul valorilor interculturale. Educația morală (etică, umanistă și umanist-religioasă) și valorile. Criza valorilor.

Fenomenologia și existențialismul în educație.

Domeniul fenomenologiei. Adevărul și responsabilitatea. Existențialismul și fenomenologia în educație. Elemente constitutive ale filosofiei pragmatice a educației la John Dewey. Semnificațiile educației și întemeierea ei epistemologică. Curriculum-ul școlar în viziunea lui J.Dewey. Existențialismul în educație. Karl Jaspers și J.P.Sartre. Conceptul de știință modernă și cercetarea omului. Evoluția biologică și dezvoltarea istorică omului.

„Situațiile – limită” existențiale și consecințele lor. Libertatea și umanitatea ca recunoașterea a demnității omului. Libertatea personalității și disciplina. Caracterul creativ al acțiunii libere.

Conceptele filosofice generale ale existențialismului european (Karl, Jaspers, J.P.Sartre) și a celui american. Filosofările existențiale americane asupra educației: G.F.Kneller și Morris Van Cleve. Perspectivele existențialiste în educație.

Subiectul 3. Personalitatea umană. Abordarea sistemică a formării personalității în contextual filosofiei și axiologiei educației.

Personalitatea umană în filosofie și pedagogia creștină. Axiologia educației

Paradigma de filosofie a educației elaborată de către Platon. Componentele paradigmei: natura omenească și devenirea ei; teoria ideilor și conținutul educației; teoria virtuților și a valorilor morale, estetice, civice și învățarea lor; statul democrat și politica lui față de educație; educația civică.

Pedagogia creștină: principii și strategii.

Rațiuni teoretice și filosofice în epoca Luminilor

Rațiuni teoretice și filosofice. Sistemul lui Descartes. C.J.Locke și teoria empirică a cunoașterii. Spinoza și filosofia bazată pe matematică. Montesquieu – exponent al spiritului enciclopedic.

Ideile democratice și filosofice în creația lui J.J.Rousseau. Dualitatea naturii umane și scopul educației. Libertatea autonomă și educația negativă.

Morala și politica iluministă.

Neo-iluminismul și educația.

Immanuel Kant – o paradigmă modernă a filosofiei educației

Immanuel Kant – omul și personalitatea sa. Opera lui Kant și contribuția sa epistemologică. Scrierile precritice, scrierile critice și filosofia educației la Kant. Tratat de pedagogie (1803). Sistemul moral kantian. Omul ca subiect moral. Antinomia rațiunii. Libertatea autonomă a omului.

Subiectul 4. Filosofia analitică a educației. Analiza filosofică a limbajului pedagogic.

Problematika filosofiei analitice a educației. Definiții ale educației: posibile criterii. Gruparea definițiilor terminologiei pedagogice. Metaforele pedagogice și sloganurile pedagogice. Structuralismul – convergența diferențelor. Analiza structurală. Filosofia educației în cadrul structuralismului.

Limbajul pedagogic: funcții. Fenomenul ambiguității limbajului pedagogic: cauze și mecanisme de producere. Educației și comunicare.

Subiectul 5. Epistemologia educației. Paradigmele educației și modelul pedagogic.

Epistemologia – teorie a cunoașterii. Conceptul modern de știință, caracteristici pentru științele educației. Variabile de epistemologie pedagogică. Niveluri, tipuri și modele ale cunoașterii în educație.

Atitudinea științifică pedagogică: întemeiere epistemică, opinie, adevăr, testare.

Subiectul 6. Ontologia educației

Ontologia - componentă a metafizicii. Educația ontologică a educației. Principalele componente ale ontologiei educației. Devierea individuală și socială a omului. Antinomile devenirii umane și ale educației. Comportamentul agresiv și mitul societății nonagresive.

Viitorul omului și al educației.

Pedagogia conflictului și filosofia.

Strategii de evaluare

formativă – două probe:

1 – evaluare orală la finele temei studiate (subiectele pentru evaluare orală se anexează) și participarea în activitățile practice desfășurate în cadrul seminariilor – 30%;

2 – elaborarea portofoliului la disciplină și consultarea surselor bibliografice – 30%.

Rezultatele evaluării formative constituie 60% din cota notei finale.

finală: examen. Nota la examen va constitui 40% din cota notei finale.

Lucrul individual

Nr. d/o	Unități de conținut	Subiectul	Produspr econizat	Modalități de evaluare	Ore lucru individual
1.	Fundamentele filosofiei educației. Pedagogia – știință pozitivă și filosofică a educației. Filosofia - sinteză generală a cunoașterii.	Delimitări conceptuale ale FAE. Identificarea structurii, caracterului și rolului și poziției disciplinei			15
2.	Filosofia și axiologia educației în contextul pedagogiei postmoderne. FAE și existența umană.	Discutarea idealului educațional în pedagogia postmodernistă	Elaborarea portofoliului la temă sau ppt		20
3.	Obiectul de studiu și problematica axiologiei educației. Valori scopuri și valori mijloace.	Analizarea valorilor: valori – scopuri și valori – mijloace. Proiectarea Idealului unei școli moderne în contextul	Harta conceptua lă a unei teme la	Evaluarea orală; Respectare a rigorilor față de	20

		valorilor interculturale.	alegerea masterandului	elaborarea și prezentarea portofoliului sau ppt	20
4.	Filosofia analitică a educației. Analiza filosofică a limbajului pedagogic.	Identificarea problematicii filosofiei analitice a educației. Determinarea funcțiilor limbajului pedagogic	Rezumat la o temă din axiologia educației		
5.	Epistemologia educației. Paradigmele educației și modelul pedagogic.	Analiza variabilelor de epistemologie pedagogică. Niveluri, tipuri și modele ale cunoașterii în educație.	Elaborarea unui referat cu oponenti la subiect (la alegere) și prezentare a acestuia la orele practice	Evaluarea orală; Analiza paradigmelor educației.	20
6.	Ontologia educației. Explicația ontologică a educației. Viitorul educației.	Analiza principalelor componente ale ontologiei educației. Devierea individuală și socială a omului. Antinomile devenirii umane și ale educației.	Elaborarea eseului filosofic structurat.	Evaluarea orală; Observarea și evaluarea aspectelor existențiale: relația omului cu sine, cu societatea, cu Universul.	20

Bibliografie

Obligatorie:

1. Aristotel, *Metafizica*, București, Editura Academiei Române, 1965.
2. Călin, M., *Filosofia educației*, București, Ed. Aramis, 2001.
3. Călin, M., *Teoria și metateoria acțiunii educative*, București, Ed. Aramis, 2003.
4. Cuznețov L., Banuh, N., *Filosofia educației*, Chișinău, 2004.
5. Cuznețov, L., *Educație prin optim axiologic*, Chișinău, Primex-com. SRL., 2010
6. Cucoș, C., *Pedagogie și axiologie*, București, E.D.P., 2006.
7. Kant, Im., *Tratat de pedagogie.*, Iași, Agora, 1992. Opțională:

Opțională:

1. Cristea, S. *Fundamentele științelor educației. Teoria generală a educației.*, Chișinău, Litera, 2003.
2. Gessen, S.I., *Bazele pedagogiei. (Introducere în filosofia aplicativă)*, M., 1995.
3. Niskier, A., *Filosofia educației.*, București, Ed. Economică, 2000.

Denumirea programului de studii	Didactica limbii române ca limbă nematernă/străină; Educație lingvistică și comunicare interculturală
Ciclul	II - Master
Denumirea cursului	PSIHOLOGIA COMUNICĂRII INTERCULTURALE (PCI)

Facultatea/catedra responsabilă de curs		Științe ale educației și informatică/ Științe ale educației și management				
Titular de curs		Calaraș C., dr., conf.univ.				
Cadre didactice implicate		-				
e-mail		calaras.carolina@gmail.com				
Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
F.01.O.002	5	I	1	150	35	115

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii. Disciplina de studiu *Psihologia comunicării interculturale (PCI)* are menirea să formeze-consolideze la masteranzi abilități și competențe de comunicare interculturală (interpersonală/relaționare) eficientă și de utilizare a principiilor, formelor, tehnicilor și procedurilor specifice comunicării interculturale/relaționării eficiente. Scopul cursului constă în dezvoltarea și formarea unei concepții integrate cu privire la psihologia comunicării interculturale.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- a identifica și caracteriza conceptele de bază ale *Psihologia comunicării interculturale (PCI)*;
- a demonstra rolul comunicării interculturale în vederea formării-consolidării relațiilor intrapersonale (intergrupale, intragrupale) eficiente;
- a identifica elementele constitutive ale comunicării interculturale eficiente (funcții, modele, stiluri, strategii, mijloace, forme, metode, tehnici și tehnologii);
- a forma-dezvolta competențe de comunicare interculturală/interpersonală la masteranzi prin intermediul tehnicilor, exercițiilor, sarcinilor individuale, intragrupale și intergrupale și a trainingurilor;
- a elabora strategii de eficientizare a competenței de comunicare interculturală/relaționare profesională la masteranzi.

Finalități de studii

- identificarea și caracterizarea conceptelor de bază ale *Psihologia comunicării interculturale (PCI)*;
- analizarea funcțiilor și formelor comunicării interculturale;
- caracterizarea psihologică a comunicării și analizarea rolurilor în comunicare interculturală/interpersonală;
- interpretarea formelor de comunicare/relaționare profesională;
- elaborarea strategiilor de rezolvare/mediere a conflictelor interculturale/interpersonale;
- proiectarea și desfășurarea auto-prezentărilor și prezentărilor electronice;
- elaborarea *Codului de comunicare interculturală/relaționare eficientă*.

Precondiții

Masteranzii trebuie să cunoască fundamentele teoretice și praxiologice ale pedagogiei și psihologiei generale și ale pedagogiei și psihologiei vârstelor; teoria, principiile, strategia, metodologia, formele educației și instruirii, particularitățile de vârstă și de personalitate ale copiilor de vârstă școlară mică. Să posede abilități de proiectare-organizare și desfășurare a activităților instructiv-educative.

Repartizarea orelor de curs

Nr. d/o	Unități de conținut	Total ore	Ore contact direct		Ore lucru individual
			Curs	Seminar	

1.	Obiectul de studiu al disciplinei <i>Psihologia comunicării interculturale (PCI)</i> . Fundamentele teoretice și metodologice ale PCI.	18	2	1	15
2.	Funcțiile și formele comunicării.	26	4	2	20
3.	Caracteristici psihologice ale comunicării interculturale. Rolurile în comunicare interpersonală (intragrupală, intergrupală).	25	3	2	20
4.	Forme de comunicare profesională/relaționare.	28	4	4	20
5.	Conflictul ca dimensiune esențială a comunicării.	27	4	3	20
6.	Dimensiunea etică a comunicării interculturale (comunicării profesionale/relaționării).	26	3	3	20
	Total	150	20	15	115

Conținutul unităților de curs

1. Obiectul de studiu al disciplinei *Psihologia comunicării interculturale (PCI)*. Fundamentele teoretice și metodologice ale PCI.

Locul disciplinei PCI în sistemul științelor educației. Scopul și obiectivele cursului PCI. Delimitări și precizări conceptuale: *comunicare, cultură, psihologia comunicării, comunicare interculturală*. Elementele componente ale actului de comunicare. Bariere în comunicare (psihologice, sociale, comunicative). Tipuri, nivele, modele și stiluri de comunicare. Competența de comunicare a cadrului didactic/ Profesiograma pedagogului. Stilul comunicativ al personalității.

2. Funcțiile și formele comunicării.

Funcțiile comunicării interculturale/interpersonale (perceptivă, interactivă și comunicativă). Efectele și mecanismele percepției interpersonale/ intrapersonale. Defectele comunicării interpersonale. Sistemele reprezentative ale comunicării interpersonale (canale senzoriale). Structura și nivele de relaționare. Relaționare formală și nonformală. Strategii și tehnici interactive. Conduita strategică în comunicare interculturală/relaționare. Structura și scopul comunicării interculturale. Bariere specifice de comunicare interculturală (steriotipuri și prejudecăți, diferențe culturale, lingvistice, de logică, semantic, stilistic, fonetic etc.). Reguli de comunicare interculturală eficientă. Forme de comunicare interpersonală.

3. Caracteristici psihologice ale comunicării interculturale. Rolurile în comunicare interpersonală (intragrupală, intergrupală).

Psihologia comunicării în cadrul grupului. Procese de grup. Analize educaționale ale grupului și grupul de referință. Coeziune și sintonitate în cadrul grupului. Repere metodologice. Colaborare și competiție. Normele de colectiv, de grup, de echipă și conformarea membrilor. Rolurile în comunicare interculturală/interpersonală și jucarea acestora în cadrul grupului sau intergrupul.

4. Forme de comunicare profesională/relaționare.

Comunicare/relaționare profesională. Stiluri de comunicare pedagogică. Nivele de comunicare (verbal, non-verbal și para-verbal). Mijloace de comunicare verbală și nonverbală. Ascultarea în comunicare. Tehnici și tipuri de ascultare (ascultare empatică, ascultare nereflexivă, ascultare activă/reflexivă). Reguli de ascultare eficientă. Defectele ascultării. Ascultarea în consiliere educațională.

5. Conflictul ca dimensiune esențială a comunicării.

Conflictul. Caracterizare generală. Elementele structurale ale conflictului. Tipuri de conflict (intrapersonal, interpersonal). Factori și cauze generatoare de conflict. Modalități de interacțiune în conflict. Comunicare intragenerațională și intergenerațională: principii, forme, stiluri. Strategii de provocare și stimulare a conflictului. Strategii de prevenire și reducere a conflictului. Strategii de

rezolvare a conflictului.

6. Dimensiunea etică a comunicării interculturale (comunicării profesionale/relaționării).

Morala și etica comunicării interculturale. Imaginea personală, cultura comunicării și auto-prezentarea. Cultura personalității umane. Valorile personale, profesionale și instituționale. Codul deontologic al pedagogului. Aspectele morale, volitive, cognitive și emoționale în cultura pedagogului/cadrului didactic.

Strategii de evaluare

formativă – două probe:

1 – se va aprecia participarea în activitățile practice desfășurate în cadrul seminariilor – 30%;

2 – exerciții, sarcini individuale, de grup și intergrupale, simularea și analiza studiilor de caz – 30%.

Rezultatele evaluării formative constituie 60% din cota notei finale.

finală: examen. Portofoliu la o temă la alegere/ ppt (prezentare Power Point). Nota la examen va constitui 40% din cota notei finale.

aplicații practice – exerciții; traininguri, sarcini individuale, de grup și intergrupale; simularea și analiza studiilor de caz;

realizarea auto-prezentărilor și prezentărilor în format electronic.

Lucrul individual

Nr. d/o	Unități de conținut	Subiectul	Produsul preconizat	Modalități de evaluare	Ore lucru individual
1.	Obiectul de studiu al disciplinei <i>Psihologia comunicării interculturale (PCI)</i> . Fundamentele teoretice și metodologice ale <i>Psihologia comunicării interculturale (PCI)</i> .	Delimitări conceptuale ale PCI. Identificare a structurii, caracterului și rolului disciplinei	Elaborarea portofoliului la temă sau ppt	Evaluarea orală; Respectarea rigorilor față de elaborarea și prezentarea portofoliului sau ppt	15
2.	Funcțiile și formele comunicării.	Determinarea și analiza funcțiilor și formelor de comunicare.			20
3.	Caracteristici psihologice ale comunicării interculturale. Rolurile în comunicare interpersonală (intragrupală, intergrupală).	Analiza comunicării interculturale intragrupale și intergrupale (scopuri; tipuri; modalități de comunicare)			20
4.	Forme de comunicare	Identificare			

	profesională/relaționare.	a stilurilor de comunicare profesională . Analiza nivelurilor și mijloacelor de comunicare profesională			20
5.	Conflictul ca dimensiune esențială a comunicării.	Caracterizarea generală și a elementelor structurale ale conflictului. Analiza factorilor și cauzelor generatoare de conflict	Elaborarea și valorificarea strategiei de comunicare/relaționare eficientă intragenerațională/intergenerațională	Evaluarea orală; Analiza eficienței modalităților de interacțiune în conflict prin intermediul exercițiilor, sarcinilor, trainingurilor	20
6.	Dimensiunea etică a comunicării interculturale (comunicării profesionale/relaționării).	Analiza moralei, eticii și a codului deontologic al pedagogului	Elaborarea strategiei de optimizare a culturii comunicării interculturale/relaționării pedagogului	Evaluarea orală; Observarea și evaluarea aspectelor morale, volitive, cognitive și emoționale în cadrul comunicării/relaționării intragrupale/intergrupale	20

Bibliografie

Obligatorie:

1. Abric J-C., *Psihologia comunicării. Teorii și metode*. Iași: Polirom, 2002.
2. Crețu T., *Psihologia vârștelor*. București, Editura Universității din București, 1994;
3. Mândăcanu V., *Etica pedagogică praxiologică*. Chișinău, Editura Pontos, 2010;
4. Neculau Adrian (coordonator), *Psihologia câmpului social. Reprezentările sociale*, Iași, Polirom, 1997;
5. Pânișoară I-O., *Comunicarea eficientă*. Iași, Editura Polirom, 2003;
6. Popescu D., *Arta de a comunica*. București, Editura Economică, 1998;
7. Shapiro D., *Conflictul și comunicarea*. București, Editura ARC, 1998;
8. Рогов Е.Н., *Психология общения*. Москва, ООО Гуманитарный издательский центр Владос, 2005;
9. Панфилова А., *Психология общения*. Москва, Издательский Центр «Академия» 2013;
10. Gilles Amado., Andre Guitted, *Psihologia comunicării în grupuri*. Iași: Polirom, 2007.

Opțională:

1. Dinu M., *Comunicarea: repere fundamentale*. București, Editura Științifică, 1997;
2. Duck S., *Relațiile interpersonale: a gândi, a simți, a interacționa*. Iași, Polirom, 2000;
3. Гласс Л., *Я читаю ваши мысли*. Издательство «Современный литератор», 2006;
4. Иванова С., *Я слышу, что вы думаете на самом деле*. ООО «Альпина Паблишер» 2014;
5. Козлов Н., *Как относиться к себе и к людям, или Практическая психология на каждый*

день. Изд.: «ЭКСМО» 2015.

Resurse electronice:

6. <http://europa2020.spiruharet.ro/wp-content/uploads/2015/04/Curs-Comunicarea-interculturala.pdf>
7. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/88_92_%20Aspecte%20psihologice%20ale%20di-mensiunii%20interculturale%20in%20cadrul%20mediului%20educational.pdf
8. <http://aap.gov.md/files/publicatii/revista/articole/98/ro/Spinu.pdf>
9. http://euromentor.ucdc.ro/2012/vol3n22012/ro/5_psihologia-interculturala.pdf
10. https://seaopenresearch.eu/Journals/articles/MI_20_6.pdf

Denumirea programului de studii	Educație lingvistică și comunicare interculturală
Ciclul	II Masterat
Denumirea cursului	PRAXIOLOGIA COMUNICĂRII INTERCULTURALE
Facultatea Catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie Catedra Limbă și Comunicare
Titular de curs	L.Petrenco, dr. conf. universitar

Cadre didactice implicate				-		
e-mail				lpetrenco@yahoo.com		
Codul cursului	Număr de credite ECTS	An ul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
F. 01.O. 004	5	I	1	150	35	115

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Obiectivul principal al disciplinei *Praxiologia comunicării interculturale* constă în aprofundarea cunoștințelor și dezvoltarea competențelor de comunicare interculturală în concordanță cu abordările moderne în domeniul Științe ale educației.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Cognitive:

interpretarea comunicării interculturale din diverse perspective;
descrierea comportamentelor și obiceiurilor unor culturi diferite, relevante pentru comunicarea interculturală;
descrierea reprezentărilor și imaginilor oamenilor despre propriul grup etnic;
definirea termenului *celuilalt* pe principii culturale diferite;
identificarea barierelor de comunicare în cadrul discursului intercultural;
stabilirea factorilor favorizanți ai comunicării interculturale.

Aplicative:

interpretarea caracteristicilor culturale în contexte diferite;
clasificarea/distingerea factorilor care blochează comunicarea;
utilizarea cunoștințelor teoretice și practice specializate în diverse situații de comunicare;
posedarea abilităților de cercetare a fenomenelor interculturale din diverse perspective metodologice;
aplicarea metodelor activ-participative pentru facilitarea comunicării interculturale.

Integrative:

adaptarea realizărilor științifice din domeniu la procesul de predare/învățare/evaluare a limbii și literaturii române;
utilizarea strategiilor moderne în diverse medii culturale;
demonstrarea capacităților de analiză în problemele de interes major ale domeniului și a problemelor ce interferează cu domenii conexe.

Finalități de studii

La sfârșitul cursului masterandul va putea să:

interpreteze conceptul de comunicare interculturală din diverse perspective;
descrie comportamentele și obiceiurile unor culturi diferite, relevante pentru comunicarea interculturală;
descrie reprezentări și imagini ale oamenilor despre propriul grup etnic;
definească termenul *celuilalt* pe principii culturale diferite;
identifice bariere de comunicare în cadrul discursului intercultural;
stabilească factorii favorizanți ai comunicării interculturale.
utilizeze cunoștințele teoretice și practice specializate în diverse situații de comunicare;
cerceteze fenomenele interculturale din diverse perspective metodologice;
aplice metodele activ-participative pentru facilitarea comunicării interculturale.
adapteze realizările științifice din domeniu la procesul de predare/învățare/evaluare la domeniul de activitate;
utilizeze strategii moderne în diverse medii culturale;
demonstreze capacități de analiză în problemele din domeniul de activitate.

Precondiții

În cadrul disciplinei masteranzii trebuie să se bazeze pe cunoștințele obținute și competențele formate în cadrul cursurilor *Bazele comunicării, Cultura informațională și tehnologii informaționale în pedagogie, Lexicologia limbii române, Istoria civilizației și culturii europene, Literatura universală etc.*, ciclul I, Licență.

Repartizarea orelor la curs

Nr. d/o.	Unități de conținut	Total ore	Curs	Seminar	Laborator	Lucrul individual
1.	Comunicarea ca fenomen socio-cultural. Funcțiile comunicării.	18	2	2		14
2.	Antrenamentul vorbirii.	19	1	4		14
3.	Componentele nonverbale și paraverbale ale comunicării. Comunicarea din perspectivă antropologică.	18	2	2		14
4.	Comportamentul comunicativ în diferite culturi. Ascultarea în comunicare.	18	2	2		14
5.	Multiculturalismul normativ.	20	2	2		16
6.	Factorii favorizanți ai comunicării interculturale.	18	2	2		14
7.	Bariere și blocare în comunicarea interculturală.	20	2	4		14
8.	Comunicarea vs. mass-media.	19	2	2		15
	TOTAL	150	15	20		115

Conținutul unităților de curs

Tema 1. Comunicarea. Definiții ale comunicării. Comunicarea ca fenomen socio-cultural. Evoluția cercetărilor teoretice asupra comunicării. Comunicarea și societatea. Etapele de dezvoltare în comunicarea umană. Limbajul – sistem de comunicare.

Tema 2. Funcțiile comunicării. Clasificări ale comunicării. Tactici și tehnici de comunicare. Moduri de comunicare. Tipuri de comunicare. Comunicarea din perspectiva relațională. Comunicarea din perspectiva mijloacelor.

Tema 3. Antrenamentul vorbirii. Cuvântul. Arta de a convinge. Canoanele retoricii clasice. Recurs la antici. Nivelurile personalității și discursul. Etapele retoricii. Arta dispoziției și compoziția discursului.

Tema 4. Componentele nonverbale și paraverbale ale comunicării. Elementele comunicării verbale. Comunicarea paraverbală (caracteristicile vocii). Elementele comunicării nonverbale. Limbajul nonverbal și paraverbal în diverse culturi. Comportamentul nonverbal și paraverbal în diverse culturi: recomandări și restricții. Gestică. Proiectarea limbajului pozitiv. Interpretarea gesturilor în diferite culturi. Apetența. Gestică în comunicarea interculturală: rolul pozitiv și restricții.

Tema 5. Comunicarea din perspectivă antropologică. Spațiile comunicării în diferite culturi.

Tema 6. Comportamentul comunicativ în diferite culturi. Ascultarea în comunicare. Nivele de comunicare între vorbitor și ascultător. Zone de confort. Factori de relații constructivi și distructivi.

Tema 7. Multiculturalismul normativ. Identitatea socială a grupurilor etnice și comunicarea interculturală. Imaginea de sine a grupurilor etnice și comunicarea interculturală. Etnocentrismul. Stereotipuri. Metode și tehnici de elaborare a mesajelor constructive în context intercultural.

Tema 8. Factorii favorizanți ai comunicării interculturale. Proiectarea limbajului pozitiv în comunicare interculturală.

Tema 9. Bariere și blocare în comunicarea interculturală. Cerințe pentru o comunicare eficientă. Bariere în comunicare. Definiție. Barierele comunicării din perspectiva complexelor personale. Blocaje în comunicare. Clasificări ale blocajelor. Tipuri de mesaje ce duc la declanșarea reacțiilor defensive și modalități de prevenire a acestora. Metode de depășire a barierelor și de înlăturare a blocajelor în comunicarea interculturală.

Tema 10. Comunicarea vs. mass-media. Funcțiile mass-media. Limbajul mass-media. Educația media: metode, eficiență, rezultate. Demitizarea informației.

Lucrul individual

Nr.	Unități de conținut	ore	Subiectul	Produsul preconizat	Modalități de evaluare
1.	Comunicarea ca fenomen socio-cultural.	14	Definirea comunicării din perspectivă pedagogică, antropologică, filologică etc. Mizele comunicării umane.	Discuția ghidată.	Prezentare individuală.
2.	Comunicarea și societatea.	14	Spațiile comunicării. Termeni-cheie: <i>Interculturalitate</i> . <i>Pluriculturalitate</i> . <i>Bilingvism</i> . <i>Multiculturalitate</i> . Informația și comunicare.	Prezentare power point.	Discuția ghidată. Prezentare.
3.	Tipurile și procesele de comunicare.	14	Comunicarea umană din perspectivă relațională. Particularități ale comunicării orale. Comunicarea scrisă.	Referat științific. Prezentare power point.	Discuția Panel.
4.	Comunicarea din perspectiva mijloacelor.	14	Componenetele neverbale în comunicarea interculturală.	Prezentare power point.	Discuția ghidată.
5.	Multiculturalismul normativ	16	Imaginea <i>celuilalt</i> . Definirea <i>celuilalt</i> . Imaginea <i>celuilalt</i> .	Referat științific. Discuția ghidată.	Suținerea referatului
6.	Factorii care blochează comunicarea.	14	Stereotipuri culturale.	Prezentare power point	Discuția ghidată
7.	Comunicarea eficientă și ineficientă.	14	Modalități de aplanare a conflictelor. Conflicte interetnice.	Proiect individual.	Prezentare.
8.	Funcțiile mass-media. Limbajul mass-media. Educația media: metode, eficiență, rezultate. Demitizarea informației.	15	Comunicarea nonviolentă.	Referat științific.	Discuția ghidată.

Metode și tehnici de predare și învățare

predarea asistată de calculator (power point);
 problematizarea;
 dezbateră polemică;
 discursul;
 proiectul de grup etc.

Strategii de evaluare

Evaluarea 1: analiza unei lucrări la tema specializării; Evaluarea 2: proiect individual, Evaluare finală: prezentare power-point.

Bibliografie

Obligatorie:

Educație interculturală în Republica Moldova., Chișinău, ARC, 2004.

Interculturalitate. Cercetări și perspective românești., Coord. R.Poledna, F.Ruegg, C.Rus., Timișoara, 2003.

Limba română – mijloc de integrare socială în Republica Moldova., Chișinău, ARC, 2004.

Petrenco L. *Dezvoltarea competenței de comunicare interculturală la orele de limba română în grupele alolingve.* În: Conferința Științifică de Totalizare a activității științifice a cadrelor didactice, UPSC, 22-23 martie 2018.

Petrenco L. *Strategii de elaborare a mesajului didactic în grupele alolingve.* În: „Probleme actuale de lingvistică română”, simp. cu participare intern. (2014; Chișinău). Probleme actuale de lingvistică română: In onorem profesorului universitar octogenar Anatol Ciobanu: Materialele simp. cu participare intern., 16-17 mai 2014/com. de red.: C. Cemârtan (et al.). – Chișinău: CEP USM, 2014. – 384 p. pag. 366-371. ISBN 978-9975-71-518-8

Petrenco L. *Depășirea barierelor în comunicare prin dezvoltarea vorbirii dialogate.* – Probleme ale științelor socioumane și modernizării învățământului. Conferința de totalizare a muncii științifice și științifico-didactice a corpului profesoral-didactic pentru anul 2011. Volumul II. Chișinău, 2012, p. 159-164

Petrenco L. *Tehnologii de elaborare și prezentare a discursurilor publice.* – Conferința științifică a studenților „Probleme ale științelor socioumane”. – Chișinău, Tipografia UPS Ion Creangă. 2012, p. 15 - 20. ISBN 978-9975-46-127-6 (coautor Căruntu-Caraman Livia)

Petrenco L. *Capcanele comunicării interculturale și metode de depășire a lor./ Diversitatea culturală și dialogul intercultural în procesul de comunicare: Materialele conferinței internaționale, 22-23 octombrie 2010.* – Ch.: UST, 2010, p.175-178

Prutianu, Ș., *Antrenamentul abilităților de comunicare.*, Iași, Polirom, 2004.

Walther, G.R., *Influența limbajului pozitiv.*, București, Curtea veche, 2003.

Opțională:

Borcoman R., Mancaș M. *Arta comunicării și etica profesională.* Chișinău, Editura ASEM, 2016

Cara A., Miron Iu. *Bunele maniere.* Univers Pedagogic, Chișinău, 2016

Diamant C. *Comunicarea lingvistică și comunicarea prin imagini.* În: *Limba română*, nr. 5-6, 2013, p. 176-178

Vlădescu I. *Managementul relațiilor de comunicare într-o clasă de elevi.* În: *STUDIA UNIVERSITAS*, nr.5, 2008, p. 137-145

Denumirea programului de studii	Educație lingvistică și comunicare interculturală					
Ciclul	II, Masterat					
Denumirea cursului	ABORDAREA DIDACTICĂ A TEXTULUI LITERAR					
Facultatea	Facultatea de Filologie și Istorie					
Catedra responsabilă de curs	Catedra Limbă și Comunicare					
Titular de curs	Șchiopu Constantin, dr. hab., prof univ.					
Cadre didactice implicate						
e-mail	schiopu_constantin@yahoo.com					
Codul cursului	Număr de credite ECTS	A nul	Semes trul	Tot al ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.01.005	5	I	I	150	35	115

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul contribuie la pregătirea specialiștilor în domeniu prin actualizarea/cunoașterea principalelor teorii referitoare la receptarea și interpretarea operei literare, la metodologiile existente în domeniul educației literar-artistice. Masteranzii vor învăța să evite stereotipul în ceea ce privește receptarea/interpretarea textului literar, să utilizeze diverse perspective de interpretare și în același timp să formuleze diferite tipuri de sarcini textuale, care ar scoate în evidență statutul cititorului ca subiect al actului interpretativ.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- **cognitive:** cunoașterea principalelor teorii cu privire la receptarea și interpretarea textului literar, la metodologiile de abordare a acestuia;
- **de învățare:** capacitatea de autoevaluare, de stabilire a propriilor obiective cognitive la această disciplină, capacitatea de a identifica sursele credibile pentru soluționarea problemelor de abordare a operei literare; priceperea de a consulta sursele bibliografice.
- **de aplicare:** interpretarea operelor artistice diverse ca gen și specie literară; aplicarea diferitor perspective de interpretare a textului literar (structuralistă, semiotică, mitologico-arhetipală, tematică, intertextualitate), elaborarea diferitor tipuri de texte interpretative (eseul, studiul critic, comentariul literar, analiza literară etc.).
- **de analiză:** analiză critică a informației din diferite surse bibliografice referitoare la abordarea didactică a textului literar; analiză a unor fapte de literatură etc.
- **de comunicare:** în limba română, într-o manieră clară, coerentă și precisă, oral și în scris, în diverse contexte socioculturale și profesionale.
- **la nivel de integrare:** demonstrarea abilității de a discerne, a sistematiza, a analiza și a generaliza faptele legate de abordarea didactică a textului literar; evitarea interpretării și abordării didactice a textului literar din perspectiva unor clișee;
- probarea competenței de interpretare și de abordare a textului literar în conformitate cu noile teorii, metodologii, priceperea de a sintetiza etc.

Finalități de studii

La sfârșitul cursului studentul va putea să:

- cunoască principalele teorii referitoare la abordarea didactică a operei literare;
- cunoască perspectivele de interpretare a textului literar;
- abordeze din perspectivă didactică texte literare epice, lirice, dramatice;
- formuleze diferite tipuri de sarcini textuale din perspectiva recunoașterii cititorului/ elevului ca subiect al actului de creație;
- aplice diverse metode de interpretare a textului literar;
- demonstreze dexterități de gândire logică și de exprimare corectă și coerentă.

Precondiții

Cunoștințe de teorie literară, în special, privind interpretarea și abordarea didactică a operei literare acumulate pe parcursul studiilor anterioare la ciclul licență; cunoștințe de bază despre statutul cititorului ca subiect al actului de creație; cunoașterea unor metode modern de studiere/abordare a textului literar; delimitarea reperelor metodologice de interpretare și de abordare didactică a operelor literare diverse ca gen, specie și formula artistică; capacități de comunicare corectă, orală și scrisă, prin aplicarea normelor de ortografie, ortoepie și de punctuație.

Repartizarea orelor la curs

Nr./o	Unități de conținut	Total ore	Curs	Seminar	Laborator	Lucrul individual
1.	Receptarea textului literar - element definitoriu al procesului de comunicare artistică	15		1		12
2.	Relația „profesor – operă literară – receptor” în contextul abordării textului literar	15		1		12
3.	Textul literar: comprehensiune, interpretare,	15		2		11

	abordare didactică				
4.	Perspective de receptare/interpretare didactică a textului literar	15		2	11
5.	Abordarea/ interpretarea textului literar din perspectivă structuralistă	15		2	11
6.	Metode și procedee de studiere a operelor lirice	15		2	11
7.	Metodologia studierii operelor epice	15		2	11
8.	Relația „cititor – personaj”: modele de interacțiune.	15			13
9.	Repere teoretico-metodologice ale studierii operelor dramatice	15		2	11
10	Abordarea operei artistice din perspectiva noțiunilor de teorie literară	15		1	12
	TOTAL	150	20	15	115

Conținutul unităților de curs

Tema 1. Receptarea textului literar - element definitoriu al procesului de comunicare artistică.

Actul creației ca act corelator dialectic (J-P. Sartr). Textul ca un act de co-producere (Umberto Eco). Receptarea artistică - act de „co-operare” și de „post-creație (H.R. Jauss, W. Iser, R. Barthes, T. Vianu, P. Cornea). Conceptele „intuiția rațională” (Kant) și „plăcere estetică” (Sartr).

Tema 2. Relația „autor – operă – receptor” în actul receptării. Conceptele *Autor Model și Cititor Model*. Valoarea imanentă creată de autor/dimensiunea artistică. *Valoarea in actu* creată de cititor/dimensiunea estetică. Lectura ca act de creație. Teoria lui R. Muller-Freienfels privind categoriile de receptori („participantul” - dionisiac și „spectatorul” - raționalist). Intenția autorului și potențialele experiențe ale cititorului.

3. Textul literar: comprehensiune, interpretare, abordare didactică. Definirea conceptelor „comprehensiune”, „interpretare”. Tipologia sarcinilor de comprehensiune a textului literar. Sarcini de interpretare, de analiză. Niveluri de interpretare a textului artistic: Nivelul reproductiv, productiv, creativ.

4. Perspective de receptare/interpretare didactică a textului literar. Interpretarea tematică. Interpretarea biografică. Interpretarea mitologico-arhetipală. Intertextualitatea. Tipologie de sarcini. Repere metodologice.

5. Abordarea/ interpretarea textului literar din perspectivă structuralistă. Promotori ai structuralismului: R. Jakobson, Claude Levi-Strauss, B Tomasevski ș.a. Algoritm de abordare a textului literar din perspectivă structuralistă. Analiza textului la nivel fonetico-prozodic, lexico-semantic, gramatical (morfologic, sintactic).

6. Metode și procedee de studiere a operelor lirice. Neajunsuri în receptarea/ interpretarea operelor lirice. Interpretarea operelor lirice din perspectiva trăsăturilor definitorii ale limbajului artistic (sugestivitate, opacitate, muzicalitate, sinonimie absentă, intraductibilitate etc.). Conceptele de structură de suprafață și de structură de adâncime în contextul receptării operelor lirice. Metodologii ale receptării operelor lirice. Rolul exercițiilor cu caracter creativ în procesul interpretării operelor lirice. Tipuri de sarcini textuale. Jocurile didactice: ideea migratoare, jocul figurilor de stil, jocul sintagmelor, combinații, Aula Academiei, Măriți, micșorați! ș.a.

7. Metodologia studierii operelor epice. Lacune/neajunsuri în receptarea/interpretarea operelor epice. Interpretarea operelor epice din perspectiva conceptelor „fabulă” și „discurs” (Tz. Todorov). Metode hermeneutice de interpretare: lectura expresivă/comentată/ creatoare, comentariul literar etc. Metode și procedee activ-participative: brainstormingul; brainstormingul cu mapa de imagini, studiul de caz, simularea întâlnirii cu personajele operei literare, jocul de rol etc. Metode și procedee de dezvoltare a capacităților creative ale elevilor.

8. Relația „cititor – personaj”: modele de interacțiune. Modelele asociativ, admirativ, simpatetic, kathartic, ironic. Relația „cititor – operă” din perspectiva conceptului „dedublare” (Ion Coteanu). Comprehensiune și receptare. Interpretarea ca modalitate principală a activității în cadrul receptării. Conceptul de valoare *in actu*.

9. Repere teoretico-metodologice ale studierii operelor dramatice. Deficiențe în receptarea/interpretarea operelor dramatice. Repere estetico-literare ale receptării operelor dramatice. Repere metodologice ale receptării/interpretării operelor dramatice. Metode specifice interpretării operelor dramatice.

10. Abordarea operei artistice din perspectiva noțiunilor de teorie literară. Abordarea textului din perspectiva figurilor de stil, a elementelor de versificație, a caracteristicilor estetice/ curentelor literar.

Lucrul individual

Nr	Unități de conținut	Ore	Subiectul	Produsul preconizat	Modalități de evaluare
1.	Receptarea textului literar - element definitoriu al procesului de comunicare artistică.	2	Receptarea artistică - act de „cooperare” și de „postcreație	Referat	Prezentare publică, evaluare reciprocă
2.	Relația „autor – operă-receptor” în actul receptării	2	Autor Model și Cititor Model.	Discurs argumentativ	Evaluare în plen
3.	Textul literar: comprehensiune, interpretare, abordare didactică.	1	Tipologia sarcinilor de înțelegere și de interpretare a textului literar	Poster: seturi de sarcini	Prezentare publică
4.	Perspective de receptare/ interpretare didactică a textului literar	1	Intepretarea tematică	Poster: tipologii de sarcini	Prezentare publică
5.	Abordarea/ intepretarea textului literar din perspectivă structuralistă.	1	Modelele asociativ, admirativ, simpatetic, kathartic, ironic	Prezentare Power Point	Judecata de valoare
6.	Metode și procedee ale studierii operelor lirice	1	Interpretarea operei lirice din perspectiva limbajului	Eseu/ comentariu literar	Comentariul literar
7.	Metodologia studierii operelor epice	1	Interpretarea oprelor epice din perspectiva conceptelor „fabulă” și discurs”	Sarcini textuale	Probă scrisă
8.	Relația „cititor – personaj”: modele de interacțiune.	3	Tipuri de sarcini de receptare a textului literar conform nivelurilor aptitudinilor cognitive ale cititorului.	Alcătuirea diferitor tipuri de sarcini în baza textului propus	Discuție frontală
9.	Repere teoretico-metodologice ale studierii operelor dramatice	1	Repere metodologice ale receptării/interpretării operelor dramatice	Sarcini textuale	Probă scrisă
10.	Abordarea operei artistice din perspectiva noțiunilor de teorie literară	2	Abordarea textului din perspectiva figurilor de stil,	Poster: sarcini de lucru	Test

Metode și tehnici de predare și învățare

Prelegerea; explicația; observarea, problematizarea; exercițiul; studiul de caz; lucrări practice

Strategii de evaluare

evaluarea initiala/predictiva – test oral, evaluarea continua /formativa - test scris, evaluarea sumativa/finala – lucrare scrisă.

Bibliografie

1. Barthes R. Plăcerea textului, ediția a II-a. Chișinău: Cartier, 2006, - 226 p.
2. Cornea Paul, Introducere în teoria lecturii, - Iași: Polirom, 1998, - p.305 p.

3. Eco Umberto. Limitele interpretării, - Constanța: Pontica, 1996, - 416 p.
4. Goraș-Postică V. Formarea competențelor prin intermediul metodelor interactive de predare-învățare-evaluare. În: Formare de competențe prin strategii didactice interactive (coord. Goraș-Postică V.), - Ch., 2008
5. Hadîrcă Maria Conceptualizarea evaluării competențelor comunicative și literare ale elevilor. Autoref. teză dr. ped. , - Chișinău, 2006, - 26 p.
6. Huizinga J. Homo ludens. Încercare de determinare a elementului ludic al culturii, trad. de H.R. Radian, B: Humanitas, 2012, - 348 p.
7. Ilie E. Didactica limbii și literaturii române, - Iași: Collegium-Polirom, 2014, - 336 p.
8. Iser W. Actul lecturii. O teorie a efectului estetic, trad în l. rom. de Romanița Constantinescu, Pitești: Paralela 45, 2006, - 412 p.
9. Jauss H. R. Pentru o teorie a receptării, - B: Univers, 1983
10. Lintvelt Jaap. Încercare de tipologie narativă. Punctul de vedere. Teorie și analiză, traducere de Angela Martin, - București: Univers, 1985, - 272 p.
11. Lotman Iu.M. Lecții de poetică structurală, - B: Univers, 1970
12. Marino A. Hermeneutica ideii de literatură, - Cluj Napoca: Dacia, 1987,- 552 p.
13. Mașek V-E. Receptarea artistică. În: Estetica (coord. Gh. Achiței, M. Breazu ș.a.), B: Editura Academiei, 1983, p. 238 - 262
14. Moise Constantin, Elena Seghedin, Metode de învățământ. În: Psihopedagogie, coord. C. Cucos, Iași: Polirom, 2009, - p. 341 - 391
15. Pavulescu Marilena, Metodica predării limbii și literaturii, române, B: Corint, 2010, - 384 p.
16. Pâslaru V. Introducere în teoria educației literar-artistice, ed a II-a, - Ch.: Sigma, 2014
17. Plett H. F., Știința textului și analiza de text, - B: Editura Univers, 1983, - 445 p
18. Sâmbițian F. O didactică a limbii și literaturii române. Provocări actuale pentru profesor și elev, - B: Art, 2014, - 408 p.
19. Șchiopu C. Metodica predării literaturii române, Chișinău, 2009, -333p.
20. Șchiopu C. Receptarea operei literare prin stimularea gândirii asociative a elevilor. În: Limba română, 2020, nr. 2 -3 (aprilie - iunie), p. 164 – 170, ISSN 0235-9111
21. Șchiopu C. Parametri psihologici ai lecturii și interpretării operelor literare. În: Studia universitatis, 2020
22. Șchiopu C. Formarea la elevi a competenței de comunicare literară. În Limba română, 2020, nr 1, p. 296 - 301
23. Șchiopu C. Relația „profesor – operă literară – receptor”: o abordare teoretico-metodologică. În: Studiul artelor și culturologie: istorie, teorie, practică. Ch: Notograf Prim, 2020, nr. 1 (36), p. 114 - 118 (categoria B)
24. Șchiopu C. Conceptul de literatură: teorii și controverse. În: Studiul artelor și culturologie: istorie, teorie, practică. Ch: Notograf Prim, 2020, nr 1 (36), p. 101 – 106 (categoria B)
25. Șchiopu C. Dezvoltarea la elevi/studenti a aptitudinilor de scriere creativă. În: Limba română, 2019, nr. 1 -2, p. 131 – 138
26. Șchiopu C. Formarea la elevi a competenței de a formula ideii pe marginea operei literare. În: Limba română, 2018, 7 – 8 (249-250), p. 315 - 321
27. Șchiopu C. Repere epistemice și metodologice ale receptării operei literare prin problematizare și algoritmizare. În: Acta et commentationes. Științe ale educației, 2019, nr.1 (15), p. 87 – 96. ISSN 1857-0623, E-ISSN 2587-3636
28. Șchiopu C. Formarea elevilor ca interpreți ai operei literare în procesul studierii trăsăturilor ei de gen și specie. În: Didactica PRO, 2018, nr.3, p.21 – 25
29. Șchiopu C. Formarea elevilor ca interpreți ai operei literare în procesul studierii trăsăturilor ei de gen și specie. În: Studia Universitatis Moldaviae, Seria Științe ale educației, 2018, nr 5 (115), p. 18 - 23
30. Șchiopu C. Registre stilistice ale operei literare: o abordare teoretico-metodologică. În: Limba română, 2017, nr.5 -6, p.237 - 245
31. Șchiopu C. Dezvoltarea competențelor literar-artistice ale studenților în procesul receptării literaturii. În: Studiul artelor și culturologie: istorie, teorie, practică. Ch: Notograf Prim, 2017, nr. 2 (31), p. 115 - 118 (categoria C)

32. Şchiopu C. Valori și atitudini în interpretarea operei literare. În: Limba română, 2017, nr.3. p.88 - 95
- 33.Şchiopu C. Interpretarea operei literare din perspectiva unor elemente intratextuale. În: Limba română, 2017, nr. 2, p. 91 - 98
- 34.Şchiopu C. Textul literar: comprehensiune și receptare/ Limba română, 2015, nr. 3-4, p. 114 - 120
35. Şchiopu C. The methodology of the literary-artistic education: definition and structure/ Journal of Educational Sciences & Psychology, vol. (LXVII), 2015, nr.1, p.30 – 38
36. Şchiopu C. Theoretical Coordinates of the Literary-Artistic Education Methodology/ Educația 21, 2015, nr.13, (coautor V. Pâslaru), p.38 – 50, (index B+)
- 37.Todorov Tzvetan. Poetică și stilistică. Orientări moderne, - B: Univers, 1972, - 702 p., 2013, - p. 198
- 38.Vianu T, Estetica, - B: Orizonturi, - 438 p.

Denumirea programului de studii	Educație lingvistică și comunicare interculturală
Ciclul	II Masterat
Denumirea cursului	MANAGEMENTUL ORGANIZAȚIEI ȘCOLII
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie, Catedra <i>Limba și Comunicare</i>
Titular de curs	Sv. Dermenji-Gurgurov, dr., conf. univ.
Cadre didactice implicate	-
e-mail	sv_dermenji@yahoo.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	An	Semestru	Total ore	Total	
					ore de contact	ore de studiu individual
S. 01. A. 006	5		I	150	35	115

Descriere succintă a cursului

Cursul *Managementul organizației școlii* dezvoltă competențe specifice acestui domeniu și duce la creșterea calității actului educațional la nivel de management școlar. Astfel, parcurgându-l, masterandul își va dezvolta abilitățile unui manager model și competent, care va putea conduce eficient o organizație școlară.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Cognitive:

- cunoașterea politicilor educaționale naționale și internaționale;
- interpretarea legislației generale și specifice profilului unității de învățământ, a diverselor acte normative;
- cunoașterea principiilor ce stau la baza elaborării proiectului de dezvoltare a instituției de învățământ general;
- identificarea și analiza problematicii educației și pedagogiei contemporane;
- analiza contextului educațional în care funcționează instituția în vederea proiectării unei strategii adecvate de dezvoltare instituțională;
- explicarea prin fundamente psihologice a abordării educative diferențiate a elevilor în funcție de personalitatea acestora;
- cunoașterea conceptelor și teoriilor privind asigurarea internă a calității în școală.

Aplicative:

- racordarea stilului de conducere și cooperare în funcție de particularitățile de vârstă și individuale ale membrilor comunității educative;
- gestionarea fondurilor materiale și financiare ale instituției în funcție de prioritățile planului managerial cu respectarea legislației generale și specifice;
- stabilirea de scopuri și obiective pertinente, și a strategiilor adecvate îndeplinirii lor;
- aplicarea strategiilor eficiente în comunicarea și negocierea cu personalul instituției, cu beneficiarii procesului educațional;
- selectarea căilor și mijloacelor de comunicare adecvate în vederea eficientizării demersului managerial;
- adaptarea la situații variate/ neprevăzute pentru rezolvarea operativă a problemelor educaționale;
- organizarea activității cadrelor didactice în vederea realizării obiectivelor din planul managerial;
- delegarea reușită a responsabilităților în cadrul grupului de lucru în unitatea de învățământ; utilizarea tehnicilor și tehnologiilor informaționale computerizate pentru eficientizarea activității și asigurarea calității acesteia;
- selectarea metodelor eficiente de motivare a personalului didactic pentru autoinstruire și autoeducație;
- coordonarea procesului instructiv-educativ pentru realizarea progresului școlar;
- evaluarea propriului proces de dezvoltare personală și profesională.

Integrative:

- proiectarea strategiei de dezvoltare instituțională;
- conceperea, promovarea și utilizarea unor instrumente manageriale moderne;
- proiectarea și implementarea Sistemului de Management al Calității la nivel instituțional în scopul asigurării și îmbunătățirii continui;
- proiectarea mecanismului de selectare/ motivare a resursele umane potrivit specificului unității de învățământ;
- promovarea valorilor naționale și europene în educație prin programe și parteneriate;
- demonstrarea unei abordări constructive a personalului angajat și beneficiarilor procesului educațional;
- experimentarea bunelor practici educaționale;
- facilitarea colaborării și parteneriatului cu familiile elevilor și comunitatea;
- selectarea propriului traseu de formare, pentru dezvoltarea carierei, în concordanță cu aspirațiile personale.

Finalități de studii

- ✓ dezvoltarea abilităților unui manager model, eficient și competent, care va poate conduce organizație școlară;
- ✓ formarea aptitudinilor de consilier competent pentru angajați;
- ✓ manifestarea dorinței de a activa în calitate de cadru managerial, care poate conduce o organizație școlară, care poate forma o echipă eficientă.

PrecondițiiParcursarea disciplinelor modului psihopedagogic: *Didactica generală; Teoria instruirii.***Repartizarea orelor de curs**

Nr.	Unități de conținut	Total ore		
		Curs	Seminar	Lucrul individual
1.	Managementul instituției școlare / clasei de elevi. Stiluri și roluri ale cadrului didactic ca manager al clasei de elevi. Managementul comunității de învățare. Grupul școlar. Normativitatea în cadrul clasei.	2	1	10
2.	Managementul situațiilor de criză educațională. Problemele disciplinare. Abaterile disciplinare și criza educațională. Strategii de intervenție în situații de criză educațională. Abordări practice ale problemelor disciplinare.	2	2	20
3.	Managementul formelor de organizare a activității instructiv-educative. Stiluri de învățare. Strategii și metode didactice în contextul managementului clasei. Exemple de strategii pentru organizarea activității instructiv-educative. Stiluri de învățare. Alte deprinderi manageriale pentru eficientizarea procesului instructiv-educativ.	2	1	10
4.	Managementul spațiului educațional . Spațiul educațional și modelarea acestuia. Componentele spațiului educațional. Organizarea spațiului educațional. Managementul timpului educațional. Principii proactive pentru managementul timpului educațional.	2	2	20
5.	Conceptul de organizație. Caracteristica organizației. Structura conducerii sistemelor organizaționale. Modelul contemporan al structurii ierarhice de conducere. Resursa principală a organizației – resursa umană. Conceptul de management al resursei umane. Factorii care influențează MRU. Politici în domeniul MRU. Activități de	2	2	10

	personal. Planificarea resurselor umane.			
6.	Tipuri de putere în organizație. Puterea, aspecte conceptuale. Metode de influențare – emoționale, raționale. Factori de putere. Forme de putere. Putere, influență și manipulare. Impactul stilului managerial asupra puterii personale.	2	2	10
7.	Structura și tipurile carierei în organizație. Concept de carieră. Tipuri de carieră (după Clark) – triunghi, scară, spirală, stare staționară.	2	1	10
8.	Metodele contemporane și structuri ierarhice de conducere. Modelul contemporan al structurii ierarhice de conducere. Structura organizațională (liniară, funcțională, statală, structura de matrice, structura corporativă, structura de divizare). Conducere și putere. Scheme de conducere a organizației școlare.	2	1	10
9.	Calitățile și competențele managerului. Concept de calitate, competență. Tipuri de manageri. Calitățile managerului de succes. Calități apreciate la manageri. Tipuri de competențe manageriale.	2	1	10
10.	Istoria formelor de conducere. Școala clasică (Taylor), școala relațiilor umane (McGregor), școala sistemelor sociale, școala neoclasică (Drucker).	2	1	5
		20	15	115

CONȚINUTUL UNITĂȚILOR DE CURS

1. **Managementul instituției școlare.** Stiluri și roluri ale cadrului didactic în cadrul clasei de elevi. Relațiile profesor-elevi. **Managementul comunității de învățare.** Grupul școlar. Normativitatea în cadrul clasei. **Managementul situațiilor de criză educațională.** Problemele disciplinare. Abaterile disciplinare și criza educațională. Strategii de intervenție în situații de criză educațională. Abordări practice ale problemelor disciplinare.

2. **Managementul formelor de organizare a activității instructiv-educative.** Stiluri de învățare. Strategii și metode didactice în contextul managementului clasei. Exemple de strategii pentru organizarea activității instructiv-educative. Stiluri de învățare. Alte deprinderi manageriale pentru eficientizarea procesului instructiv-educativ.

3. **Managementul spațiului educațional.** Spațiul educațional și modelarea acestuia. Componentele spațiului educațional. Organizarea spațiului educațional. **Managementul timpului educațional.** Principii proactive pentru managementul timpului educațional.

4. **Conceptul de organizație. Caracteristica organizației.** Structura conducerii sistemelor

organizaționale. Modelul contemporan al structurii ierarhice de conducere. Structura organizațională (liniară, funcțională, statală, structura de matrice, structura corporativă, structura de divizare). Organizația și tipuri de management. Tipul corelațional, situațional, investigațional de management. Funcția managerială în organizație. Dimensiunile funcției manageriale. Domeniile funcționale ale managementului organizației școlare (curriculum, resurse, personal, dezvoltare). Pârghiile acțiunii manageriale în organizație (autoritate, responsabilitate, putere, răspundere).

5. **Resursa principală a organizației – resursa umană.** Concept de management al resursei umane. Factorii care influențează MRU. Politici în domeniul MRU. Activități de personal. Planificarea resurselor umane. Estimarea necesarului de personal. Recrutarea și selecția personalului. Conducerea resurselor umane în instituția de învățământ.

6. **Tipuri de putere în organizație.** Puterea, aspecte conceptuale. Metode de influențare – emoționale, raționale. Factori de putere. Forme de putere. Putere, influență și manipulare. Impactul stilului managerial asupra puterii personale.

7. **Structura și tipurile carierei în organizație.** Concept de carieră. Tipuri de carieră (după Clark) – triunghi, scară, spirală, stare staționară.

8. **Metodele contemporane și structuri ierarhice de conducere.** Modelul contemporan al structurii ierarhice de conducere. Structura organizațională (liniară, funcțională, statală, structura de matrice, structura corporativă, structura de divizare). Conducere și putere. Scheme de conducere (a organizației școlare).

9. **Calitățile și competențele managerului.** Concept de calitate, competență. Tipuri de manageri. Calitățile personale ale managerului. Calitățile managerului de succes. Calități apreciate la manageri. Tipuri de competențe manageriale (Caisin, Dumbrăveanu, Cristea).

10. **Istoria formelor de conducere.** Școala clasică (Teylor), școala relațiilor umane (McGregor), școala sistemelor sociale, școala neoclasică (Drucker).

LUCRUL INDIVIDUAL:

Nr.	Unități de conținut	Subiectul	Produsul preconizat	Modalități de evaluare
1.	Modelul contemporan al structurii ierarhice de conducere	Structura organizațională	Referat științific/ Prezentare power-point.	Suștinerea referatului în fața colegilor.
2.	Funcția managerială în organizație.	Dimensiunile funcției manageriale. Domeniile funcționale.	Prezentare power point	Discuția ghidată
3.	Concept de management al resurselor umane	Planificarea și conducerea resurselor umane în instituția de învățământ . Estimarea necesarului de personal. Recrutarea și selecția personalului.	Referat științific.	Proiect de grup.
4.	Puterea în organizație	Factori și forme de putere. Impactul stilului managerial asupra puterii personale.	Referat științific. Prezentare power point.	Dezbaterea polemică.
5.	Structura carierei în organizație	Conceptul de carieră. Tipuri de carieră.	Studiu de caz.	Discuții, dezbateri.
6.	Structuri ierarhice	Scheme de	Referat științific.	Suștinerea

	de conducere	conducere (a organizației școlare).	Prezentare power point.	referatului în fața colegilor.
7.	Calitățile și competențele managerului	Tipuri de manageri. Calitățile managerului de succes. Competențe manageriale.	Prezentare power point.	Proiect de grup
8.	Forme de conducere	Școala clasică vs. școala relațiilor umane și școala sistemelor sociale.	Referat științific. Prezentare power point.	Dezbaterea polemică. Discuția ghidată.

Strategii de predare & învățare:

- ✓ predarea asistată de calculator (power point);
- ✓ problematizarea;
- ✓ descoperirea;
- ✓ studiul de caz;
- ✓ experimentul etc.

Strategii de evaluare: portofoliu/ miniteză de master; evaluare I și II, examen scris.

Nota finală se constituie din următoarele componente: 50% - examenul final; 50% - la evaluări.

BIBLIOGRAFIE

Obligatorie:

1. Burduș, E., Popa, I.(2013), *Fundamentele managementului organizației*, ediția a treia, Ed. PROUNIVERSITARIA, București, p.15-53;251-267;275-279;282-313,336- 350
2. Burduș.E.(2012), *Tratat de management*, Ed. Prouniversitaria, București
4. Isac, F.L.(2015), *Comportament organizațional*, Ed. Universității Aurel Vlaicu din Arad, p.17;125
5. Isac, F.L.,Bălan, L.S.(2015), *Management comparat*, Ed. Univer. Aurel Vlaicu din Arad, p.18-105
6. Lile,Ramona(2011), *Management general*, Editura Gutenberg Univers, Arad
7. Lile Ramona (2011), *Managementul calității*, Editura Mirton, Timișoara
9. Lile,R.,Bălan, L., Săplăcan, S.I., Condea, C.(2015), *Management. Caiet de seminar*, Ed. Arad
10. Nicolescu, O., Verboncu, I.(2008), *Fundamentele managementului organizației*, Ed. Universitară
11. Petrișor, I.(2007), *Management strategic*, Abordare potențologică, Ed. Brumar, Timișoara
12. Vagu,P., Stegăroiu, I.(coord.), *Strategii manageriale*, Ed. Prouniversitaria, București
13. Jinga, *Inspeția și design-ul instrucțional.*, București, 2004.
14. Cristea, S., *Fundamentele pedagogice ale reformei învățământului.*, București, 1996.
15. Doherty, G., *Dezvoltarea sistemelor educaționale.*, New York, 1994.
16. Comănescu, Mihaela: *Management european*, Editura Economică, București 1999
17. Hofstede, Geert: *Managementul structurilor multiculturale*, Editura Economică, București, 1996
18. Mihuț, I.: *Euromanagement*, Ed. Economică, București, 2002
19. Nicolescu, Ovidiu: *Management comparat*, Editura Economică, București, 1997
20. Ghergut A., *Managementul general*, Ed Polirom 2007;
21. Cristea S., *Fundamente pedagogice ale reformei învățământului*. București – 1996.

Selectivă:

1. Joita Elena, *Management educațional*, Ed Polirom 2000
2. Iucu R., *Managementul și gestiunea clasei de elevi*, Ed Polirom 2000;
3. Rees David, *Arta managementului*, Ed Tehnica Buc. 1996;
4. Cerchez M., Mateescu E., *Management școlar*, Iasi 1995;
5. Roxana Tudorica, *Managementul educației*, Ed. Meronia 2007;
6. S. Cristea, *Managementul organizațiilor școlare*, Ed Didactică și pedagogică Buc. 1996;
7. Jinja I., *Inspeția școlară și design-ul instrucțional*. București 2004.

Denumirea programului de studii				Educație lingvistică și comunicare interculturală		
Ciclul				II, Masterat		
Denumirea cursului				POLITICI ȘI EXPERIENȚE DE INTEGRARE SOCIOCULTURALĂ		
Facultatea/catedra responsabilă de curs				Facultatea de Filologie și Istorie, catedra <i>Limbă și comunicare</i>		
Titular de curs						
e-mail						
Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anii	Semestrul	Total ore	Total	
					ore de contact	ore de studiu individual
S. 01.A.006	5	I	I	150	35	115

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul respectiv este propus masteranzilor pentru a-i familiariza cu cele mai importante concepte teoretico-aplicative ale politicilor lingvistice actuale - domeniu sensibil și, uneori, foarte glisant. În condițiile plurilingvistului, atât liberalismul, cât și dirijismul lingvistic se pot solda cu rezultate absolut indezirabile care pot avea consecințe grave. Menirea unei politici lingvistice constructive este să stabilească locul fiecărei limbi în societate, acesta fiind cel mai important deziderat al cursului respectiv pus în faa studenților la masterat.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Cognitive

parcurea principalelor tipuri de politici lingvistice;
 însușirea paradigmei explicative implicate în studiul politicilor lingvistice;
 familiarizarea cu principalele instrumente de integrare socioculturală;
 însușirea conceptelor ordonatoare ale paradigmei politicilor lingvistice.

Aplicative

asimilarea abilității de a gestiona politicile lingvistice actuale;
 însușirea capacității de a gestiona eficient și responsabil întreaga activitate individuală în domeniul politicilor lingvistice.

Integrative

relaționarea și comunicarea interpersonală specifică domeniului lingvisticii actuale și a socioculturii;
 dobândirea unei gândiri critice active privitoare la bilingvism;
 articularea unui discernământ epistemologic în selectarea temelor pentru realizarea sintezelor solicitate la curs.

Finalități de studii realizate la finele cursului

- ✓ Parcurea principalelor repere teoretice din domeniul politicilor lingvistice;
- ✓ Examinarea determinărilor culturale asupra personalității și a integrării socioculturale a acesteia.

Precondiții

Parcurea disciplinei *Politici lingvistice* (ciclul I, licență).

UNITĂȚI DE CURS

TEMA 1: *Politica lingvistică liberală*. Non-intervenția statului asupra domeniului limbii (limbilor) și ignorarea deghizată a problemelor de ordin lingvistic. TEMA 2: *Politica de valorificare a limbii oficiale*. Intervenționismul lingvistic. Politica de promovare a monolingvistului - favorizarea unei singure limbi în toate domeniile vieții publice: politic, social, educațional, juridic, economic, cultural etc.

TEMA 3: *Politica lingvistică pe domenii de activitate. Politica plurilingvistului strategic*.

TEMA 4: *Politica statutului juridic diferențiat*. Intervenționism lingvistic ce vizează armonizarea conviețuirii lingvistice în societate.

TEMA 5: *Politica bilingvistului oficial*. Recunoașterea egalității a două limbi de către Constituție sau legislația lingvistică. *Politica lingvistică mixtă*. Minoritățile naționale. CADRUL EUROPEAN COMUN DE REFERINȚĂ PENTRU LIMBI.

Strategii de predare și învățare

- ✓ predarea asistată de calculator (power point);
- ✓ problematizarea;
- ✓ descoperirea;
- ✓ experimentul etc.

Strategii de evaluare:

✓ **prezentare - portofoliu**

Sarcina constă în realizarea progresivă (săptămână de săptămână) a unui proiect de cercetare de teren în grup (grupul este format din maximum 4-5 masteranzi) pe o temă selectată împreună cu coordonatorul disciplinei în săptămâna 3, pe baza unui design metodologic realizat în raport cu o serie de exigențe specifice descrise în prealabil (identificarea problemei, argumentarea mizei, descrierea narativă, operaționalizarea conceptelor, asumarea perspectivelor teoretice, obiective/ipoteze/eșantion/probe specifice, rezultate așteptate, limite/direcții viitoare de cercetare) și constă în prezentarea în examen a unui portofoliu care cuprinde: - Prezentarea propriu-zisă (fișier power-point); - studiile parcurse (fișiere full text, selectate din baze de date relevante); - Probele aplicate (cele standardizate, precum și cele sui-generis, construite în scopul cercetării); - Abstractul (colecție succintă de legături relevante selectate din articolele studiate, care sunt pe tematica abordată - și care va sta la baza unui literature review). Nota acordată grupului pentru prezentarea finală va fi acordată fiecărui membru al grupului (a fost o sarcină de grup). Notele individuale se vor acorda prin însumarea notei de la prezentarea finală cu nota contribuției individuale pe parcursul semestrului.;

✓ evaluare I și II, examen scris.

Nota finală este constituită din următoarele componente: 50% - nota la examenul final; 50% - nota medie de la evaluări.

BIBLIOGRAFIE

Obligatorie:

1. COSERIU, Eugeniu. Politici lingvistice. În Revista Limba Română, nr. 11-12, anul XXII, 2012. În: <http://limbaromana.md/index.php?go=articole&n=1730>, accesat în decembrie 2019.
2. Got, M., Multilingvismul în spațiul european, Editura Fundației România de mâine, București, 2008, 120 p.
3. Moldovanu, G., Politică și planificare lingvistică. Abordare teoretică și aplicativă (în baza materialului din Republica Moldova și din alte state), Chișinău, Ed. ASEM, 2007

Opțională:

1. Corbeil, J.-C., Dumas, G., Maillet, N., *L'enjeu de la société québécoise*, în *Langues: une guerre à mort*, Paris, Editions Corlet, 2000, p. 118-123.
2. Guespin, L., *Matériaux pour une glottopolitique*, în Winther, A., (éd.), *Problèmes de glottopolitique*, Cahiers de linguistique sociale, n.7, Université de Rouen, 1985, p. 13-33.
3. Guespin, L. et Marcellesi J-B., *Pour la glottopolitique*, în *Langages*, Paris, Larousse, 1986, n. 83, p. 5-34.
4. Kelman, H., *Language as an aid and barrier to involvement in the national system*, în Rubin, J. & Jernudd, B., (eds.) *Can language be planned? Sociolinguistic Theory and Practice for Developing Nations*, The University Press of Hawaii, 1971, p. 21-51.
5. Klinkenberg, J.-M., *Les politiques linguistiques: pour qui? pour quoi?*, în *Français de l'avenir, avenir du français*, Paris, Didier, 2000, p. 99-114.
6. Lapierre J.-W., *Le pouvoir politique et les langues*, Paris, Presse Universitaire de France, 1988.
7. Leclerc, J., *Politiques linguistiques*, în *L'aménagement linguistique dans le monde*, Québec, TLFQ, Université Laval, 2000, [http://www.tlfq.ulaval.ca/axl/index_politique_ling.htm].
8. Leclerc, J., *Les effets pervers de l'interventionnisme*, în *L'aménagement linguistique dans le monde*, Québec, TLFQ, Université Laval, le 16 décembre 2001, [http://www.tlfq.ulaval.ca/axl/Langues/4intervention_effpervers.htm].
9. Mackey, W. F., *Bilinguisme et contact des langues*, Paris, Klincksieck, 1976.
10. Ruiz, R., *La crise de l'anglais aux Etats-Unis*, în J. Maurais (éd.), *La crise des langues*, Conseil de la langue française du Québec et éd. du Robert, 1985 p. 147-188.
11. <http://www.digi24.ro/stiri/externe/ue/10-ani-in-ue-3-milioane-de-romani-plecati-615680?ref=yfp>

Denumirea programului de studii	Educație lingvistică și comunicare interculturală
Ciclul	II Masterat
Denumirea cursului	SOCIOLOGIA EDUCAȚIEI INTERCULTURALE
Facultatea	Facultatea de Filologie și Istorie
Catedra responsabilă de curs	Catedra Limbă și Comunicare
Titular de curs	L.Petrenco, dr., conf. universitar
Cadre didactice implicate	-
e-mail	lpetrenco@yahoo.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
F.02.O.008	5	I	2	150	35	115

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Disciplina *Sociologia educației interculturale* are drept scop dezvoltarea competenței de comunicare într-o societate pluriculturală, selectarea metodelor și tehnicilor eficiente, care pot contribui la rezolvarea unor probleme ale societății contemporane.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Cognitive:

interpretarea problemei educației interculturale din perspectiva sociologiei;
definirea termenului de educație pe principii culturale diferite;
stabilirea factorilor favorizanți și a barierelor unei educații interculturale într-o societate pluriculturală.

Aplicative:

interpretarea caracteristicilor educației interculturale în diferite contexte sociale;
utilizarea cunoștințelor teoretice și practice specializate în diverse situații;
posedarea abilităților de cercetare a fenomenelor de sociologie din diverse perspective metodologice.

Integrative:

manifestarea deschiderilor față de schimbările survenite în literatură, știința literară și lingvistica contemporană;
stabilirea propriului program de formare, racordat la necesitățile comunității și ale organizației educative;
proiectarea și realizarea unui program de formare continuă, prin utilizarea diverselor modalități de perfecționare a competențelor lingvistice și interculturale;
demonstrarea abilităților de a reflecta asupra propriului progres și de a-și evalua performanțele.

Finalități de studii

La sfârșitul cursului studentul va fi capabil să:
interpreteze problemele educației interculturale din perspectiva sociologiei;
definească termenul de educație pe principii culturale diferite;
stabilească factorii favorizanți și a barierele unei educații interculturale într-o societate pluriculturală.
utilizeze cunoștințele teoretice și practice specializate în diverse situații;
manifeste deschidere față de schimbările survenite în literatură, știința literară și lingvistica contemporană;
stabilească propriul program de formare, racordat la necesitățile comunității și ale organizației educative;
proiecteze și realizeze un program de formare continuă, prin utilizarea diverselor modalități de perfecționare a competențelor lingvistice și interculturale.

Precondiții

Masteranzii se vor baza pe cunoștințele, vor aplica competențele dobândite în cadrul disciplinelor de *Retorică, Cultura informațională și tehnologii informaționale în pedagogie, Bazele comunicării, Istoria civilizației și culturii europene, Ciclul I, Licență.*

Repartizarea orelor la curs

Nr. d/o	Unități de conținut	Total ore	Curs	Seminar	Labo rator	Lucrul individual
1.	Normele societății. Norme primare, norme secundare. Constrângerea. Statutul social. Modele sociologice ale comunicării. Socializarea. Comunicarea în organizații. Roluri speciale de comunicare în organizații. Stiluri de comunicare. Comunicarea de criză.	22	4	2		16
2.	Locul și rolul comunicării în procesul de socializare. Principiile comunicării eficiente. Locul în grup. Concepte și orientări specifice. Comunicarea. Caracteristicile și clasificările comunicării.	20	2	2		16
3.	Sociologia educației și științele lingvistice. <i>Sociologia politică</i> . <i>Sociologia opiniei publice</i> . Sociologia propagandei. Sociolingvistica. Teorii despre comunicarea umană. Obiectul de studiu al sociologiei educației. Bazele metodologice ale educației interculturale. Curriculumul intercultural. Valorile și competențele educației interculturale.	23	4	3		16
4.	Tipurile și funcțiile comunicării. Funcțiile comunicării în masă. Comunicarea și forța ei de influențare. Canalele comunicaționale. Limbi ale minorităților.	22	2	2		18
5.	Conținuturi comunicaționale. Limbaje de comunicare. Agresivitatea verbală. Metodologia analizei de conținut. Definiții ale analizei de conținut. Istoricul analizei de conținut.	21	2	2		17
6.	Publicul – receptor al comunicării umane. Caracteristici și determinări. Liderii de opinie și influența lor asupra receptării mesajelor. Educație, cultură și comunicare. Educația interculturală prin limbă, literatură și mijloacele mass-media.	22	4	2		16
7.	Stereotipuri. Stereotipuri sociale	20	2	2		16

	și culturale. Tehnici de depășire a stereotipurilor. Perceperea realității. Cum formulăm corect o solicitare, un refuz, o dojană, o mulțumire etc.					
	TOTAL	150	20	15	-	115

Conținutul unităților de curs

Tema 1. Obiectul de studiu al sociologiei. Normele societății. Norme primare, norme secundare. Constrângerea. Statutul social. **Tema 2.** Modele sociologice ale comunicării. Socializarea. Comunicarea în organizații. Roluri speciale de comunicare în organizații. Stiluri de comunicare. Comunicarea de criză. **Tema 3.** Locul și rolul comunicării în procesul de socializare. Principiile comunicării eficiente. Locul în grup. **Tema 4.** Concepte și orientări specifice. Comunicarea. Caracteristicile și clasificările comunicării. **Tema 5.** Sociologia educației și științele lingvistice. *Sociologia politică. Sociologia opiniei publice.* Sociologia propagandei. Sociolingvistica. **Tema 6.** Teorii despre comunicarea umană. Obiectul de studiu al sociologiei educației. Bazele metodologice ale educației interculturale. Curriculumul intercultural. Valorile și competențele educației interculturale. **Tema 7.** Tipurile și funcțiile comunicării. Funcțiile comunicării în masă. Comunicarea și forța ei de influențare. **Tema 8.** Canalele comunicaționale. Limbi ale minorităților. **Tema 9.** Conținuturi comunicaționale. Limbaje de comunicare. Agresivitatea verbală. **Tema 10.** Metodologia analizei de conținut. Definiții ale analizei de conținut. Istoricul analizei de conținut. **Tema 11.** Etape și tehnici ale analizei de conținut. Însușiri ale tehnicilor analizei de conținut. **Tema 12.** Publicul – receptor al comunicării umane. Caracteristici și determinări. Liderii de opinie și influența lor asupra receptării mesajelor. **Tema 13.** Educație, cultură și comunicare. Educația interculturală prin limbă, literatură și mijloacele mass-media. **Tema 14.** Stereotipuri. Stereotipuri sociale și culturale. Tehnici de depășire a stereotipurilor. **Tema 15.** Perceperea realității. Cum formulăm corect o solicitare, un refuz, o dojană, o mulțumire etc.

Lucrul individual

Nr.	Unități de conținut	ore	Subiectul	Produsul preconizat	Modalități de evaluare
1.	Sociologia educației	16	Sociologia educației și științele lingvistice: <i>lingvistica, semantica, semiotica, retorica, stilistica, pragmatica, sintaxa.</i>	Referat. Prezentare power point. Discuția ghidată.	Susținerea referatului. Prezentare individuală.
2.	Normele societății	16	Metode de impunere, promovare și perpetuare a normelor sociale. Intenționalitate colectivă.	Prezentare power point. Proiect individual.	Discuția ghidată. Prezentare.
3.	Modele sociologice ale comunicării.	16	Comunicarea de criză.	Referat științific.	Discuția Panel. Proiect de grup.
4.	Canalele comunicaționale	18	Tipuri și funcții. Noile media. Limbajul, canal de comunicare socială. Limbile umane. Cele mai vorbite limbi în lume. Limbi artificiale și limbi noi, în formare.	Referat științific. Prezentare power point. Proiect de grup.	Dezbaterea polemică. Discuția ghidată. Prezentare.
5.	Conținuturi comunicaționale (mesajele).	17	Limbaje proiectate. Limba în comunicare. Semantica actului comunicațional.	Referat științific. Prezentare power point.	Susținerea referatului în fața colegilor.

			Caracteristicile mesajului.	Discuția ghidată.	Prezentare individuală.
6.	Metodologia analizei de conținut.	16	Caracteristici ale analizei de conținut. Tipuri ale analizei de conținut. Relația cu alte metode și tehnici.	Prezentare power point	Discuția ghidată
7.	Metodologia analizei de conținut.	16	Componentul național-cultural al limbajului vorbit și scris.	Referat științific. Proiect individual.	Discuția Panel. Prezentare.

Metode și tehnici de predare și învățare

predarea asistată de calculator (power point);
 conversația euristică;
 studiul de caz;
 proiect individual;
 proiectul de grup etc.

Strategii de evaluare

Evaluarea I: analiza unei lucrări la tema specializării; Evaluarea II: proiect individual; Evaluare finală: prezentare power-point.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Antonesei L., Paideia, *Fundamentele culturale ale educației.*, Iași, Polirom, 1996.
2. Cozma T., *O nouă provocare pentru educație: interculturalitatea.*, Iași, Polirom, 2001.
3. Craia S. *Teoria comunicării.* București, Editura Fundației România de mâine, 2000
4. Cucuș C., *Educația. Dimensiuni culturale și interculturale.*, Iași, Polirom, 2000.
5. Dobrescu E., *Sociologia comunicării.* București, 2000
6. *Limba română – mijloc de integrare socială în Republica Moldova.*, Chișinău, ARC, 2004.
7. Sociologie. Idei fundamentale, București, Litera, 2018

Opțională:

Mircea C., *Intercomunicare*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1979
 Zamfir C., Vlăiceanu L., *Dicționar de sociologie.*, București, Editura Babel, 1993

Denumirea programului de studii			Educație lingvistică și comunicare interculturală			
Ciclul			II, Masterat			
Denumirea cursului			INTERTEXTUALITATE ȘI INTERCULTURALITATE			
Facultatea/catedra responsabilă de curs			Facultatea de Filologie și Istorie, catedra <i>Limbă și comunicare</i>			
Titular de curs			Gina Necula			
Cadre didactice implicate			-			
e-mail			ginanecula@gmail.com			
Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total	
					ore de contact	ore de studiu individual
S. 02.A.010	5	I	II	150	35	115

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul respectiv este propus masteranzilor pentru a-i familiariza cu cele mai importante concepte moderne despre fenomenele interculturalității și intertextualității. De asemenea, el va asigura dotarea masteranzilor cu un șir de competențe privind susținerea argumentată a unor puncte de vedere în cadrul comunicării interpersonale, de grup sau publice; întocmirea/redactarea unor sinteze, în rezultatul cercetării literaturii de specialitate cu referire la interculturalitate.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Cognitive

- Interpretarea caracteristicilor culturale în contexte diferite;
- Utilizarea cunoștințelor teoretice și practice specializate în diverse situații de comunicare interculturală

Aplicative

- Aplicarea cunoștințelor obținute și abilităților formate în activitatea profesională;
- Analiza și comentarea textelor literare din perspective interculturale.

Integrative

- Posedarea abilităților de cercetare a fenomenelor interculturale din diverse perspective metodologice.

Precondiții

Parcursirea disciplinei *Limbă și comunicare* (ciclul I, licență).

UNITĂȚI DE CURS

1. INTERTEXTUALITY: ORIGINS AND DEVELOPMENT OF THE CONCEPT*
Teoria intertextualității în context interdisciplinar: lingvistică, semiotică, poetică, retorică, literatura universală și comparată, teoria și critica literară, estetica receptării.

2. INTERTEXTUALITATEA ȘI TEORIILE TEXTULUI. Accepțiile textului/textualității și ale intertextului /intertextualității la Julia Kristeva și Roland Barthes; definiții. Impactul lingvisticii structuraliste (și apoi transformaționaliste) și al semiologiei sau semioticii în momentul elaborării „doctrinei”.

3 . MODELE TEORETICE ALE INTERTEXTUALITĂȚII: Distingția intertext /intertextualitate și implicarea lectorului în semantizarea intertextului (Riffaterre), funcția integratoare a intertextului (L.Jenny), apelul la noțiunea semiotică a presupozității și considerarea intertextului ca operator pragmatic (Jonathan Culler), inferarea unui model teoretic al „textului ca intertextualitate” din corpus -ul operei borgesiene (C. Hăulică), includerea „configurației intertextuale” într-o abordare din perspectiva poeziei (S.Vultur).

4. INTERTEXTUALITATEA –O CATEGORIE TRANSTEXTUALĂ (TIPOLOGIA LUI G. GENETTE) Gérard Genette, Palimpsestes –Transtextualitatea ca obiect al poeziei; tipurile ei: intertextualitatea, „relația de coprezență a două sau mai multe texte” (citatul, plagiatul, aluzia), paratextualitatea (titlu, subtitlu, prefețe etc.), metatextualitatea (relația de comentariu), arhitextualitatea (relația textului cu genul sau specia), hipertextualitatea – relația de derivare a unui

hipertext dintr-un hipotext; imitație și transformare, pastișă, parodie, eroi-comic, travesti, șarjă, à la manière de, forgerie, transpoziție. Meritele și limitele taxonomiei lui Genette.

5. INTERTEXTUALITATE, MIMESIS, ANAMNESIS ȘI RESCRIERE. Douwe Fokkema: mimesis vs. Rescriere, intertextualitate vs. rescriere. Trecere în revistă a unor sensuri diacronice asociate cu mimeza (termen dificil, generator de aporie și confuzii). Murray Krieger, Teoria criticii: teorii mimetice (clasice, desorginte platonice-aristotelice-horațiană) vs. teorii expresive (romantice și postromantice) – o opoziție înșelătoare. Cristian Moraru, Poetica reflectării: „logosmimetic” vs. „logos narcisic”. Discurs referențial și discurs autoreferențial, autospecular (ontologia intertextului, metaliteratură, metaficțiune, literatură de grad secund). Monica Spiridon: „memoria generică” a literaturii, „poetica reminiscenței”, „melancolia descendenței”. Mimizează și anamneză în literatura intertextuală.

6. FORME ALE INTERTEXTUALITĂȚII ÎN SENS RESTRÂNS: CITATUL, ALUZIA, CLIȘEUL Intertextul citațional în interpretarea lui Antoine Compagnon. „Travaliul citării” (fenomenologie, genealogie, semiologie, teratologie) ca act de limbaj și înscriere a enunțării în enunț. Citatul ca inscripție și emblemă iconică a intertextului (Donald Davidson). Aluzia, strategie interliterară majoră și nucleu al „grefelor” textuale (Allan H. Pasco); Clișeu, stereotip, loc comun, topos – abordare retorică, stilistică și din perspectiva teoriei discursului (Amossy și Rosen, M. Riffaterre); clișeu și arhetip (Marshall McLuhan).

7. TEORIA INTERTEXTUALITĂȚII ȘI „MOARTEA AUTORULUI”, „Moartea autorului” de Roland Barthes și „Ce este un autor?” de Michel Foucault, două intervenții exemplare pentru poststructuralism. Ipoteza intertextualității generale afectează toți parametrii comunicării literare: figura și identitatea autorului/emițătorului, textul propriu-zis, cititorul/receptorul și competențele sale. Subiectul cartezian, solid, stabil și unitar nu e compatibil cu teoria intertextualității.

8. INTERCULTURALITATE VS MULTICULTURALITATE

9. INTERTEXTUALITATE ȘI INTERCULTURALE.

Strategii de predare și învățare

- ✓ predarea asistată de calculator (power point);
- ✓ problematizarea;
- ✓ descoperirea;
- ✓ experimentul etc.

Strategii de evaluare:

✓ **prezentare - portofoliu**

Sarcina constă în realizarea progresivă (săptămână de săptămână) a unui proiect de cercetare de teren în grup (grupul este format din maximum 4-5 masteranzi) pe o temă selectată împreună cu coordonatorul disciplinei în săptămâna 3, pe baza unui design metodologic realizat în raport cu o serie de exigențe specifice descrise în prealabil (identificarea problemei, argumentarea mizei, descrierea narativă, operaționalizarea conceptelor, asumarea perspectivelor teoretice, obiective/ipoteze/eșantion/probe specifice, rezultate așteptate, limite/direcții viitoare de cercetare) și constă în prezentarea în examen a unui portofoliu care cuprinde:

- Prezentarea propriu-zisă (fișier power-point);

- ✓ evaluare I și II, examen scris.

Nota finală este constituită din următoarele componente: 50% - nota la examenul final; 50% - nota medie de la evaluări.

Bibliografie obligatorie:

From Word to Text. Image-Music-Text. Trans. Stephen Heath. London: Fontana. 155-64. Clayton, Jay and Eric Rothstein, eds. 1991.

Theory of the Text. Untying the Text: A Post-Structuralist Reader. Ed. Robert Young. London: Routledge and Kegan Paul. 31-47. 1990 (1977).

Aneas, Maria Assumpta; Sandín, María Paz (2009-01-28). "Intercultural and Cross-Cultural Communication Research: Some Reflections about Culture and Qualitative Methods". *Forum Qualitative Sozialforschung / Forum: Qualitative Social Research*. **10** (1). doi:10.17169/fqs-10.1.1251. ISSN 1438-5627.

Barrett, M., *Intercultural Competence*, 13th December 2011, http://www.academia.edu/1158374/Intercultural_Competence , accesat în februarie 2013; 2.

BENEKE, J., *Methods of Cross-Cultural Training II: Culture Specific Concepts and Evaluation of Training*, seminar, 2001, http://www.uni-hildesheim.de/~beneke/WS01-02/meth/abstracts/9_1_TrainingMethodsII.pdf , accesat în mai 2013; 3.

Barthes R. Imaginarea semnului. - În: Pentru o teorie a textului. Antologie „Tel Quel”, 1960-1971. - București, 1980.

Barthes R. *Plăcerea textului*. Traducere de M.Papahaghi. - Cluj: Echinoc, 1994.

Barthes R. *The death of the Author*. - În: Image, Music, Text. - New York: 1977, p.142-148.

Boc O. *Textualitatea literară și lingvistica integrală*. O abordare funcțional-tipologică a textelor lirice ale lui Arghezi și Appolinaire. - Cluj-Napoca: Cluium, 2007.

Cornea P., *Introducere în teoria lecturii*, Editura Polirom, Iași, 1998.

Foucault, Michel 1972 (1971). *The Discourse on Language. The Archeology of Knowledge and the Discourse on Language*. Trans. A. M. Sheridan Smith. New York: Harper & Row. 215-37.

Friedman, Susan Stanford 1991. *Weavings: Intertextuality and the (Re)Birth of the Author. Influence and Intertextuality in Literary History* . Eds. Jay Clayton and Eric Rothstein.

Genette G. *Introducere în arhitect. Ficțiune și dicțiune* / Traducere de I.Pop. - București, 1994.

Genette G. *Palimpsests. Literature in the second degree*. Translated by Channa Newman and Claude Doubinsky. - University of Nebraska Press, 1997.

Genette, Gérard 1989 (1962). *Palimpsestos: la literatura en segundo grado*. Trans. C. Fernández Prieto. Madrid: Taurus.

Grati A. *Biografia ideii de intertextualitate... //* Clipa, Revistă de Cultură și Creație literară a tinerei generații (Chișinău), 2009, nr.1, p.40-41.

Hăulică, Cristina, *Textul ca intertextualitate*, București, 1981.

Hidasi, Judit (2005). *Intercultural Communication: An outline*, Sangensha, Tokyo.

Hutcheon, Linda 1986. *Literary Borrowing ... and Stealing: Plagiarism, Sources, Influences, and Intertexts*. English Studies in Canada XII.2: 229-39.

Kelly, Michael., Elliott, Imelda & Fant, Lars. (eds.) (2001). *Third Level Third Space – Intercultural Communication and Language in European Higher Education*. Bern: Peter Lang.

Kim Y.Y.(1995), "Cross-Cultural adaption: An integrative theory.", in: R.L. Wiseman (Ed.) *Intercultural Communication Theory*, 170 – 194, Thousand Oaks, CA: Sage.

Kim, Y. Y: (1991) *Intercultural communication competence. Cross-cultural interpersonal communication*. Newberry Park, CA: Sage

Kristeva J., *Pentru o teorie a textului*, Editura Univers, București, 1980.

Kristeva, Julia 1980 (1977). *Word, Dialogue, and Novel. Desire in Language: A Semiotic Approach to Literature and Art* . Ed. Leon S. Roudiez. Trans. Thomas Gora et al. New York: Columbia U. P. 64-91.

Lewis, D. Richard, *When Cultures Collide: LEADING ACROSS CULTURES*, Boston, Londra, 2006, <http://www.utntyh.com/wp-content/uploads/2011/11/When-Cultures-Collide.pdf> , accesat în februarie 2013;

Lustig, M. W., & Koester, J. (2010). *Intercultural competence: interpersonal communication across cultures* / Myron W. Lustig, Jolene Koester. Boston : Pearson/Allyn & Bacon, 2010.

Mikhail Bakhtin's *Trans-Linguistics. Critical Inquiry* 10, 2: 307-319. 1990. Dialogism: Bakhtin and his World. London: Routledge.

Plett, Heinrich F. 1991. *Intertextualities. Intertextuality*. Ed. Heinrich F. Plett. Berlin: 3-29.

Riffaterre, Michel *La Production du texte* (1979) 1983 English translation Text Production.

Wiseman, Richard L. (2003), "Intercultural Communication Competence", in: Gudykunst, William B (ed.), *Cross-Cultural and Intercultural Communication*, 191–208, Thousand Oaks: Sage.

Denumirea programului de studii	Educație lingvistică și comunicare interculturală					
Ciclul	II Masterat					
Denumirea cursului	FAMILIA, MASS-MEDIA ȘI INTEGRARE CULTURALĂ					
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie Catedra Limbă și Comunicare					
Titular de curs	L.Petrenco, dr., conf. universitar					
Cadre didactice implicate	-					
e-mail	lpetrenco@yahoo.com					

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.02.A.010	5	I	2	150	35	115

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Disciplina *Familia, mass-media și integrare culturală* are drept scop evidențierea rolului familiei și a mijloacelor de comunicare într-o societate interculturală pentru o integrare culturală eficientă.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Cognitive:

- interpretarea rolului familiei și a mass-mediei în societatea contemporană;
- definirea termenului de integrare culturală;

Aplicative:

- interpretarea caracteristicilor familiei și a MCM în diferite contexte culturale;
- utilizarea cunoștințelor teoretice și practice specializate în diverse situații;
- posedarea abilităților de cercetare a fenomenelor studiate din diverse perspective metodologice.

Integrative:

- manifestarea deschiderilor față de schimbările survenite în literatură, știința literară și lingvistica contemporană;
- stabilirea propriului program de formare, racordat la necesitățile comunității și ale organizației educative;
- demonstrarea abilităților de a reflecta asupra propriului progres și de a-și evalua performanțele.

Finalități de studii realizate la finele cursului

La sfârșitul cursului studentul va fi capabil să:

- interpreteze rolul familiei și a mass-mediei în societatea contemporană;
- definească termenul de integrare culturală;
- interpreteze caracteristicile familiei și a MCM în diferite contexte culturale;
- utilizeze cunoștințele teoretice și practice specializate în diverse situații;
- stabilească propriul program de formare, racordat la necesitățile comunității și ale organizației educative;
- proiecteze și realizeze un program de formare continuă, prin utilizarea diverselor modalități de perfecționare a competențelor lingvistice și interculturale;
- demonstreze abilități de a reflecta asupra propriului progres și de a-și evalua performanțele.

Precondiții

Masteranzii se vor baza pe cunoștințele, vor aplica competențele dobândite în cadrul disciplinelor de *Pedagogie, Psihologie, Bazele comunicării*, Ciclul I, Licență, *Educație pentru media*.

Unități de curs

1. Rolul familiei în calitatea educației copiilor. Funcțiile familiei. Familii interculturale: modele de educație. **2. Modele sociologice ale comunicării.** Socializarea. Locul și rolul comunicării în procesul de socializare. Principiile comunicării eficiente. **3. Mass-media: concept și evoluție.** Mass-media – sursă de informare și formare. Mijloace de comunicare în masă. Evoluția mass-media. Funcțiile mediilor. Termeni-cheie din domeniul mass-media. Experiințe mediatice/Biografia mediatică a persoanei. **4. Efectele pozitive și negative ale media asupra adolescentului/ adolescenței.** **5. Educația pentru media.** Mass-media și multimedia ca factor educativ. Competența media. Cadrul normativ referitor la

domeniul educația pentru media. **6. Educația pentru media ca mijloc dezvoltare a gândirii critice.** Analiza informației media prin metode relevante ale gândirii critice. **7. Paradigmele integrării culturale europene.**

Metode și tehnici de predare și învățare

- ✓ predarea asistată de calculator (power point);
- ✓ conversația euristică;
- ✓ studiul de caz;
- ✓ proiect individual;
- ✓ proiectul de grup etc.

Strategii de evaluare

Evaluarea I: analiza unei lucrări la tema specializării; Evaluarea II: proiect individual; Evaluare finală: prezentare power-point.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Albușescu I. Educația și mass-media. Comunicare și învățare în societatea informațională. Cluj-Napoca: Dacia, 2003.
2. Bunesu Gh., Negreanu El. (coord.) Educația informală și mass-media. București: Institutul de Științe ale Educației, 2005.
3. Gheorghe V. Efectele televiziunii asupra minții umane. București: 2008.
4. Marinescu V. Mass-media din România, o lectură sociologică. București: Editura Tritonic, 2002.
5. Popa D. Mass-media astăzi. Iasi: Institutul European, 2002.
6. Spătaru-Ostroțky O. Mass-media și sistemul de educație – interacționarea și cauzalitatea reciprocă. – [On-line]. <http://dralinpopescu.ro/2009/mass-media-sisistemul-de-educatie-interactionarea-si-cauzalitatea-reciproca.html> (Accesat 10.01.2019).
7. https://cssas.unap.ro/ro/pdf_studii/strategia_europeana_a_integrarii.pdf

Opțională:

1. Andreas Schmenk, Arno Watjen, Rainer Kothe. CE ȘI CUM, Multimedia și lumile virtuale. Enciclopedia RAO, 2000.
2. Balaban D. Comunicare mediatică. București: Triton, 2009.
3. Dobrescu E., *Sociologia comunicării*. București, 2000
4. *Limba română – mijloc de integrare socială în Republica Moldova.*, Chișinău, ARC, 2004.
5. Sociologie. Idei fundamentale, București, Litera, 2018

Denumirea programului de studii		Educație lingvistică și comunicare interculturală				
Ciclul		II Masterat				
Denumirea cursului		SEMIOTICA LIMBAJULUI INTERCULTURAL				
Facultatea/catedra responsabilă de curs		Facultatea de Filologie și Istorie Catedra Limbă și Comunicare				
Titular de curs		L.Petrenco, dr., conf. universitar				
Cadre didactice implicate		-				
e-mail		lpetrenco@yahoo.com				
Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.02.A.010	5	I	2	150	35	115
Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii						
Disciplina <i>Semiotica limbajului intercultural</i> are drept scop înțelegerea specificului semioticii ca știință și familiarizarea masteranzilor cu mecanismele receptării imaginilor semiotice în paradigma interculturală contemporană.						
Competențe dezvoltate în cadrul cursului						
Cognitive:						
<ul style="list-style-type: none"> - definirea conceptelor de semiotică, comunicare, limbaj; - stabilirea rolului semnelor semiotice în comunicarea interculturală; 						
Aplicative:						
<ul style="list-style-type: none"> - interpretarea diferitor semne semiotice; - utilizarea cunoștințelor teoretice și practice specializate în diverse situații; - posedarea abilităților de cercetare a fenomenelor studiate din diverse perspective metodologice. 						
Integrative:						
<ul style="list-style-type: none"> - manifestarea deschiderilor față de schimbările survenite în literatură, știința literară și lingvistica contemporană; - stabilirea propriului program de formare, racordat la necesitățile comunității și ale organizației educative; - demonstrarea abilităților de a reflecta asupra propriului progres și de a-și evalua performanțele. 						
Finalități de studii realizate la finele cursului						
La sfârșitul cursului studentul va fi capabil să:						
<ul style="list-style-type: none"> - definească termenii de semiotică, comunicare, limbaj; - stabilească rolul semnelor semiotice în comunicarea interculturală; - utilizeze cunoștințele teoretice și practice specializate în diverse situații; - stabilească propriul program de formare, racordat la necesitățile comunității și ale organizației educative; - proiecteze și realizeze un program de formare continuă, prin utilizarea diverselor modalități de perfecționare a competențelor lingvistice și interculturale; - demonstreze abilități de a reflecta asupra propriului progres și de a-și evalua performanțele. 						
Precondiții						
Masteranzii se vor baza pe cunoștințele, vor aplica competențele dobândite în cadrul disciplinelor de <i>Pedagogie, Psihologie, Lexicologie, Bazele comunicării, Lingvistică generală</i> Ciclu I, Licență.						
Unități de curs						
1. Semiotica în contemporanietate. Obiectul de cercetare. Rolul structurilor de limbaj. Semiotică – semnificare – comunicare. 2. Definiții ale semioticii (F.de Saussure, Charles S. Peisce, U. Eco A. Codoban etc.). 3. Clasificarea semnelor. Semne iconice figurative/nefigurative. Semne plastice. Semne vizuale arbitrare. 4. Semiotica și comunicarea interculturală: interpretări, bariere, soluționări. 5. Abordarea semiotică a comunicării. Obiceiuri și comportamente internaționale relevante pentru comunicarea interculturală. Interculturalitate vs interconfesionalitate. Managementul conflictelor interculturale și interconfesionale. 6. Interpretări semiotice în diverse culturi. Condiții de realizare a comunicării interculturale.						

Metode și tehnici de predare și învățare

- ✓ predarea asistată de calculator (power point);
- ✓ conversația euristică;
- ✓ studiul de caz;
- ✓ proiect individual;
- ✓ proiectul de grup etc.

Strategii de evaluare

Evaluarea I: analiza unei lucrări la tema specializării; Evaluarea II: proiect individual; Evaluare finală: prezentare power-point.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Borțun D. Semiotică. Limbaj și comunicare. București, 2001.
2. Pascu R. Comunicare interculturală. Sibiu, Editura Universității Lucian Blaga, 2007.
3. Râmbu Nicolae. Comunicare interculturală, în vol. Comunicare socială și relații publice, Volumul VI, coord. Prof. dr. Petru Bejan, Editura Universității “Al. I. Cuza”, Iasi, 2010, p. 365- 415.
4. Serbănescu A. Cum gândesc și cum vorbesc ceilalți. Prin labirintul culturilor, Editura Polirom, Iasi, 2007.
5. [Umberto Eco](#), *O teorie a semioticii*, Editura Meridiane, București, 2003
6. [Ferdinand de Saussure](#), *Curs de lingvistică generală*, Polirom, Iași, 1998
7. [Jean-Marie Klinkenberg](#), *Inițiere în semiotica generală*, București, Institutul European (Colecție Universitaria, Seria Litere, 62), 2004
8. Haineș R., *Televiziunea și reconfigurarea politicului*, Polirom, Iași, 2002
9. Ionică L., *Imaginea vizuală*, Editura Marineasa, Timișoara, 2005

Opțională:

6. Andreas Schmenk, Arno Watjen, Rainer Kothe. CE ȘI CUM, Multimedia și lumile virtuale. Enciclopedia RAO, 2000.
7. Balaban D. Comunicare mediatică. București: Triton, 2009.
8. Dobrescu E., *Sociologia comunicării*. București, 2000
9. Sociologie. Idei fundamentale, București, Litera, 2018

Denumirea programului de studii		Educație lingvistică și comunicare interculturală				
Ciclul		II, Masterat				
Denumirea cursului		ETNOSIHOLOGIA				
Facultatea/catedra responsabilă de curs		Facultatea de Filologie și Istorie, catedra <i>Limbă și comunicare</i>				
Titular de curs						
e-mail						
Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anii	Semestrul	Total ore	Total	
					ore de contact	ore de studiu individual
S. 02.A.010	5	I	II	150	35	115

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul respectiv este propus masteranzilor pentru a-i familiariza cu cele mai importante concepte teoretico-aplicative ale etnopsihologiei. De asemenea, el va asigura dotarea masteranzilor cu un șir de competențe privind susținerea argumentată a unor puncte de vedere în cadrul comunicării interpersonale, de grup sau publice; întocmirea/redactarea unor sinteze, în rezultatul cercetării literaturii de specialitate cu referire la etnopsihologie, din punct de vedere teoretico-praxiologic.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Cognitive

- parcurgerea principalelor curente în evoluția etnopsihologiei;
- însușirea paradigmatelor explicative implicate în studiul interdisciplinar al mentalităților;
- familiarizarea cu principalele instrumente metodologice în cunoașterea psihosociologică de natură calitativă;
- însușirea conceptelor ordonatoare ale paradigmei imagologice în studiul fenomenului identitar;
- dobândirea capacității metodologice de a articula și controla o cercetare calitativă în etnopsihologie.

Aplicative

- realizarea unei lecturi critice dintr-un text relevant de specialitate;
- asimilarea abilității de a opera cu date directe (din anchete psihosociologice) și indirecte (de arhivă) cu un conținut etnopsihologic.
- însușirea capacității de a gestiona eficient și responsabil întreaga activitate individuală la etnopsihologie, prin intermediul unor activități specifice, distribuite pe tot parcursul semestrului.

Integrative

- relaționarea și comunicarea interpersonală specifică domeniului etnopsihologiei;
- dobândirea unei gândiri critice active privitoare la consecințele epistemologice și etice ale studiilor parcurse din etnopsihologie;
- articularea unui discernământ epistemologic în selectarea temelor pentru realizarea eseurilor și sintezelor solicitate.

Finalități de studii realizate la finele cursului

- ✓ Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă multidisciplinară pe diverse paliere ierarhice;
- ✓ Exercițarea sarcinilor profesionale conform principiilor deontologice specifice în exercitarea profesiei;
- ✓ Parcurgerea principalelor repere teoretice din istoria etnopsihologiei;
- ✓ Examinarea determinărilor culturale asupra personalității.

Precondiții

Parcurgerea disciplinei *Psihologie generală* (ciclul I, licență).

UNITĂȚI DE CURS

TEMA 1: *Mizele și angajamentele cursului de Etnopsihologie*. Stabilirea obiectivelor, a tematicii, a modurilor gnoseologice alternative focalizate asupra fenomenului identitar: de la „lectura comună” la anchetele pozitive – inventarul exercițiilor etnopsihologice. Problematika identitară. Descrierea proiectului de curs. Teorii asupra identității. Construirea socială a identității.

TEMA 2: *Lectura etnopsihologică prin intermediul vocației interdisciplinare a istoriei mentalităților*. Individualitatea istoriei mentalităților. Origini, etimologie, surse, specific. Criza sfârșitului de secol și “noua

istorie” - Școala Analelor - “părinții fondatori”: “actul de naștere”; simbolul senin - L. Febvre, simbolul tragic. Mentalitate și societate. Cartografiile ale imaginarului identitar din Banatul contemporan. Istoria mentalităților – II - “Revoluția” Braudel: palierele duratei - durata lungă; “gramatica civilizațiilor”; un model operațional de analiză a civilizațiilor. - Generația “de tranziție”: G. Duby, “geologia istorică” a lui P. Chaunu; Em. Le Roy Ladurie. - Viziunea ultimei generații (“pentru o nouă istorie socială” - B. Lepetit) și “copiii ei teribili” (“istoria experimentală” – Daniel S. Milo).

TEMA 3: **Școlile imagologice. Imagologia psihologică.** O aventură intelectuală și organizațională: Imagologia literară - școala francofonă (Michaud, H. Dysserinck) - etnotipul, școala germanofonă (Heitmann);

TEMA 4: **Imagologia antropologică** - discursul sinteză al lui G. Durand. Școlile imagologice. Imagologia istorică.

TEMA 5: **Etnopsihologie aplicată.** Fundamentarea teoretică și cercetarea experimentală a etnopsihologiei. Elemente de Etnopsihologie în școală.

Strategii de predare și învățare

- ✓ predarea asistată de calculator (power point);
- ✓ problematizarea;
- ✓ descoperirea;
- ✓ experimentul etc.

Strategii de evaluare:

- ✓ **prezentare - portofoliu**
Sarcina constă în realizarea progresivă (săptămână de săptămână) a unui proiect de cercetare de teren în grup (grupul este format din maximum 4-5 masteranzi) pe o temă selectată împreună cu coordonatorul disciplinei în săptămâna 3, pe baza unui design metodologic realizat în raport cu o serie de exigențe specifice descrise în prealabil (identificarea problemei, argumentarea mizei, descrierea narativă, operaționalizarea conceptelor, asumarea perspectivelor teoretice, obiective/ipoteze/eșantion/probe specifice, rezultate așteptate, limite/direcții viitoare de cercetare) și constă în prezentarea în examen a unui portofoliu care cuprinde: - Prezentarea propriu-zisă (fișier power-point); - studiile parcurse (fișiere full text, selectate din baze de date relevante); - Probele aplicate (cele standardizate, precum și cele sui-generis, construite în scopul cercetării); - Abstractul (colecție succintă de legături relevante selectate din articolele studiate, care sunt pe tematica abordată - și care va sta la baza unui literature review). Nota acordată grupului pentru prezentarea finală va fi acordată fiecărui membru al grupului (a fost o sarcină de grup). Notele individuale se vor acorda prin însumarea notei de la prezentarea finală cu nota contribuției individuale pe parcursul semestrului.;
- ✓ evaluare I și II, examen scris.
Nota finală este constituită din următoarele componente: 50% - nota la examenul final; 50% - nota medie de la evaluări.

BIBLIOGRAFIE

Obligatorie:

12. Handbook 1: Gavreliuc, A. (2004). Etnopsihologie. Timișoara: Editura Universității de Vest
13. Gavreliuc, A. (2003/2006). Mentalitate și societate. Cartografiile ale imaginarului identitar din Banatul contemporan. Timișoara: Editura Universității de Vest.

Bibliografie opțională:

1. <http://alingavreliuc.wordpress.com> sau în locațiile digitale menționate mai sus (în registrul ”conținuturi”): Antohi, S. (1991). Utopica. Studii asupra imaginarului social. București: Editura Științifică și Enciclopedică.
2. Barbu, D. (2002). Bizanț contra Bizanț. București: Nemira.
3. Boia, L. (1997/2010). Istorie și mit în conștiința românească. București: Editura Humanitas.
4. Boia, L. (2012). Capcanele istoriei. Elita intelectuală românească între 1930-1950. București: Editura Humanitas.
5. Braudel, F. (1985-1986). Mediterana și lumea mediteraneană în epoca lui Filip al II-lea. București: Editura Meridiane, 6 volume.
6. Braudel, F. (1969/1996). Ecrips sur l’histoire. Paris: Flammarion. Chelcea, S. (ed.) (1998). Memorie socială și identitate națională. București: Editura INI.
7. David., D. (2015). Psihologia poporului român. Profilul psihologic al românilor într-o monografie cognitiv-experimentală. Iași: Editura Polirom.
8. Duby, G.; Ariès P. (1995-1997). Istoria vieții private. București: Editura Meridiane, 10 volume.
9. Durand, G. (1977). Structurile antropologice ale imaginarului. București: Editura Univers.
10. Duțu, A. (1986). Dimensiunea umană a istoriei. București: Editura Meridiane.

11. Duțu, A. (2009). Lumea dinăuntru și lumea din afară. București: Editura Universității București.
12. Febvre, L. (1996-1998). Religia lui Rabelais. Cluj: Editura Dacia, vol 1, 1996, vol. 2, 1998.
13. Ginzburg, C. (1997). Brânza și viermii. Universul unui morar din secolul al XVI-lea. București: Editura Nemira.
14. Heitmann, K. (1995). Imaginea poporului român în universul lingvistic german (1775-1918),. București: Editura Univers.
15. Hofstede, G., Hofstede, J. G., Minkov, H. (2012). Culturi și organizații. Softul mental. București: Editura Humanitas.
16. Iacob, L. M., Lungu, O. (1999). Imagini identitare. Iași: Editura Eurocart.
17. Iacob, L. M. (2003). Etnopsihologie și imagologie. Iași: Editura Polirom.
18. Keyserling, H. (1993). Analiza spectrală a Europei. Iași: Editura Institutului European.
19. Ladmiral, J. R.; Lipiansky; Edmond Marc (1989). La communication interculturelle. Paris: Editura Armand Colin.
20. Leu, V. (2006). Memorie, memorabil și istorie în Banat. Timișoara: Editura Marineasa.
21. Mihăilescu, V. (2013). Scutecele națiunii și hainele împăratului. Note de antropologie publică. Iași: Editura Polirom.
22. Mihăilescu, V. (ed.) (2017). De este România astfel. Avatarurile excepționalismului românesc. Iași: Editura Polirom.
23. Smith, P. B., Bond, M. H., & Kağıtçıbaşı, Ç. (2006). Understanding social psychology across cultures: Living and working in a changing world (3rd rev. ed.). London, UK: Sage. Sursă de referință online: Biblioteca Digitală a Bucureștilor: <http://digibuc.ro/>

Denumirea programului de studii	Educație lingvistică și comunicare interculturală
Ciclul	II Master
Denumirea cursului	EDUCAȚIE INTERCULTURALĂ
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie, Catedra Limbă și Comunicare
Titular de curs	Alexandra Barbăneagră, dr., conf.univ.
Cadre didactice implicate	
e-mail	barbaneagra.alexandra@upsc.md , albarbaneagra@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
F.01.O.001	5	I	I	150	35	115

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Unitatea de curs *Educație interculturală* este un curs fundamental în cadrul programului de formare profesională la ciclul II Master *Educație lingvistică și comunicare interculturală*. Programul oferă oportunități de dezvoltare la studenți a unui sistem de competențe necesare practicării profesiei de pedagog în diverse medii interculturale. Curriculumul pune accentul pe conștientizarea de către studenți a fenomenului interacțiunii culturale dintre oameni, culturi, religii, vorbitori de limbi diferite, oameni care au concepții și opinii diferite. Cursul urmărește pregătirea tinerilor pentru a percepe, accepta, respecta și experimenta alteritatea, în vederea facilitării întâlnirii cu "celălalt". Scopul acestui tip de educație este de a spori eficiența relațiilor interculturale, de a mari gradul de deschidere de a accepta ceea ce este diferit. Cursul își dovedește utilitatea prin prezentarea unor abordări teoretice și a unor modele acționale ce vin în sprijinul reorientării percepției, gândirii, simțirii și acțiunii în sensul interculturalului. Unitatea de curs conferă stabilitate și orientare proceselor educaționale care converg înspre realizarea aceluia tip de model uman ce corespunde cerințelor sociale ale momentului.

Structura unității de curs, prin conținuturile și activitățile practice propuse, se axează pe dezvoltarea competențelor necesare în predarea opționalelor *Educație interculturală*, *Cultura bunei vecinătăți*, dar și oferă o gamă variată de aplicații, de invitații la reflecție și de exerciții creative, susține reperele teoretice integrate și le oferă studenților posibilitatea de a transpune tematica specifică abordată în contextul real al conținuturilor educaționale.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe specifice dezvoltate în cadrul unității de curs:

La nivel cognitiv:

- definirea obiectului de studiu și a noțiunilor de bază ale „interculturalității”;
- identificarea și descrierea conceptelor specifice educației interculturale;
- să identifice concepte, termeni, procese, relații și conexiuni specifice disciplinei;
- să descrie pluriculturalitatea prezentă astăzi în școli și societate;
- să interpreteze problema comunicării interculturale din diverse perspective;
- să identifice barierele de comunicare în cadrul discursului intercultural;
- să stabilească factorii favorizanți ai comunicării interculturale;
- să cunoască dimensiunea cunoștințelor interculturale și conținuturile învățământului;
- să identifice metode, procedee, forme eficiente de realizare a educației interculturale.

La nivel aplicativ:

- să utilizeze adecvat terminologia de specialitate;
- să clarifice propria identitate culturală prin utilizarea unor strategii de autocunoaștere și intercunoaștere;
- să identifice obiectivele educației interculturale;
- să explice și interpreteze unele idei, proiecte, procese, precum și conținuturi teoretice și practice ale disciplinei;
- să descrie stări, sisteme, procese, fenomene de interacțiune culturală;
- să valorifice conținuturile specifice disciplinei pentru dezvoltarea la elevi a unor capacități și competențe interculturale și operatorii, a unor atitudini afective, motivaționale, volitive;
- să probeze competențele necesare pentru proiectarea, organizarea, destășurarea și evaluarea activităților interculturale;

La nivel integrativ:

- să formeze un nou comportament interpersonal;
- să demonstreze capacități de adaptare în diverse grupuri multiculturale;
- să demonstreze disponibilitatea pentru rezolvarea problemelor privind situațiile de conviețuire interculturală și interculturală;
- să recepteze și să valorifice real, în practica zilnică, diversitatea culturală, prin raportări echilibrate față de prejudecăți și etichetări;
- să demonstreze capacități de comunicare, interacționare și relaționare optimă, pozitivă, constructivă semenii pentru a dezvolta capacitatea de formare la elevi a unor cunoștințe și atitudini în comportament intercultural optim;
- să promoveze dialoguri interculturale în interiorul clasei, prin valorificarea specificității fiecărui elev;
- să dezvolte constant capacitatea de comunicare eficientă cu partenerii în activitatea educațională, pe baza unei bune cunoașteri a acestora.

Finalități de studii realizate la finele cursului

La finele studierii cursului, studentul va fi capabil:

- să definească principiile, dimensiunile și valorile educației interculturale;
- să caracterizeze elementele culturii naționale;
- să gestioneze conflictele interculturale din cotidian;
- să contureze profilul personalității interculturale;
 - să argumenteze importanța formării din perspectivă interculturală.
 - să valorifice conținuturile specifice disciplinei *Educație interculturală* pentru dezvoltarea la elevi a unor capacități și competențe interculturale și operatorii;
 - să demonstreze abilitățile de prevenire a unor situații conflictuale interculturale, de gestionare eficientă a crizelor, de construire a unei bune conviețuiri.

Precondiții

Pentru a se înscrie la unitatea de curs *Educație interculturală*, studenții trebuie să posede cunoștințe, capacități și atitudini formate în cadrul cursurilor *Pedagogie, Psihologie, Managementul clasei de elevi, Educație incluzivă, Etica pedagogică, Didactica limbii și literaturii române*; să dețină

competențe/capacități privind studierea surselor bibliografice, organizare, comparare, generalizare a informației; deprinderi de analiză, sinteză, conceptualizare și proiectare a activităților didactice. Competențe de comunicare didactică.

Repartizarea orelor de curs

Nr. d/o	Unități de conținut	Total ore	Ore de contact direct			Ore de lucru individual
			Curs	Seminar	Practice / Laborator	
1.	Educație interculturală: conceptualizare și contextualizare	22	4	2		16
2.	Dimensiuni culturale și interculturale	22	4	2		16
3.	Culturi în contact - procese și concepte	22	4	2		16
4.	Paradigma mondială, europeană și națională a interculturalității	23	2		3	18
5.	Educația interculturală - formarea prin și pentru diversitatea culturală	26	2		2	22
6.	Abordarea educației interculturale în procesul didactic	35	4	2	2	24
		150	20	8	7	115

Unități de curs

Tema 1. Educație interculturală: conceptualizare și contextualizare

Repere epistemologice ale pedagogiei interculturale/pedagogiei diversității. Concepte fundamentale: *cultură, educație interculturală, competență interculturală* etc. Surse de referință din pedagogia interculturală.

Conceptul de educație interculturală. Abordarea psihologică, sociologică, pedagogică a educației interculturale. Principii, dimensiuni și valori ale educației interculturale.

Evoluția educației interculturale și paradigma interculturalității în educație. Dimensiunile educației interculturale. Pedagogia diversității și a incluziunii concepută „invers”, de la necesitățile elevilor/studentilor spre cadrul curricular de referință și spre curriculum.

Tendențe actuale ale educației interculturale.

Tema 2. Dimensiuni culturale și interculturale

Conceptul de cultură. Caracteristici fundamentale ale culturii. Niveluri ale culturii. Funcțiile culturii. Dimensiuni în studierea culturilor. Modele culturale: „icebergul cultural”; „continuumul cultural” (D.Larcher); „cultura ca programare mentală” (G. Hofstede); „elementelor comportamentale ale culturii” (E.T.Hall și M.R.Hall).

Conceptul de cultură din perspectivă interculturală.

Relativismul cultural. De la etnocentrism la etnorelativism. Multiculturalitate și interculturalitate.

Identitatea personală, de grup și identitatea culturală. Interrelaționare majoritate – minoritate.

Alteritatea culturală ca provocare istorică și curentă. Dialectica „închidere-deschidere culturală”.

Istoria ca experimentare și cunoaștere a alterității.

Tema 3. Culturi în contact - procese și concepte

Contacte culturale. Surse de neînțelegeri și gafe în comunicarea interculturală.

Variabile și diferențe culturale: stereotipuri și prejudecăți, șocul cultural. Discriminarea și xenofobia, consecințele

lor. Negocierea în diferite tipuri de cultură.

Bariere în comunicarea interculturală: delimitări conceptuale (oprimare, enculturație, aculturație, rasism etc.).

Soluții privind depășirea barierelor în comunicarea interculturală.

Toleranță interculturală. Educație pentru toleranță.

Conflict intercultural. Cauze și tipuri de conflicte interculturale. Dinamica conflictului. Strategii de prevenire și soluționare a conflictelor interculturale. Modalități de gestionare a conflictelor într-un

mediu intercultural. Strategii de mediere interculturală.

Tema 4. Paradigma mondială, europeană și națională a interculturalității

Modele mondiale, europene și naționale de educație interculturală. Cultura de schimb. Mediarea interculturală.

Documentele ale UE în promovarea educației interculturale.

Diversitatea culturală în Republica Moldova (comunități etnice: zona de nord –ucraineni, ruși, romi, evrei, polonezi; zona de sud-est – găgăuzi, bulgari; zona de est – ruși, ucraineni etc.). Manifestarea diversității culturale în Republica Moldova. Elementele culturii naționale: valorile, limba, sărbătorile, tradițiile, vestimentația, meșteșugurile, monumentele, bucătăria, folclorul, arta populară, personalitățile marcante.

Perspectivile educației interculturale în țara noastră. Regăsirea identității, simptomul inerției.

Profesorul în societatea multiculturală: domenii de competență.

Tema 5. Educația interculturală - formarea prin și pentru diversitatea culturală

Identificarea și stabilirea competenței - educație interculturală

Obiectivele educației interculturale: dimensiunea cunoștințelor interculturale și conținuturile învățământului

Tema 6. Abordarea educației interculturale în procesul didactic

Curriculum intercultural: principii, obiective, conținuri, strategii, evaluare.

Proiectarea activităților de educație interculturală.

Strategii didactice de proiectare a educației interculturale.

Evaluarea competențelor de educație interculturală.

Metode și tehnici de predare și învățare

Realizarea finalităților se va efectua prin aplicarea următoarelor strategii: prelegere interactivă, conversația euristică, studiul de caz, modelarea, discuția, problematizarea, graficul T, acvariul, PRES, hărțile conceptuale, mozaicul, jocul de rol, dezbaterea, brainstormingul, proiectul, pagina de jurnal, explozia stelară, diagrama cauză-efect, ciorchinele, eseu reflexiv, etc.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă se bazează pe evaluările formative realizate în timpul semestrului. (1) Rezultatele lucrărilor de evaluare curentă, participare la discuții în timpul seminarelor, realizarea sarcinilor de lucru individual, prezentări de proiecte individuale și de grup, portofolii, studii de caz, intervenții în timpul cursului etc. Pot fi propuse probe scrise, orale și combinate. (2) Test de evaluare. (3) Elaborarea și prezentarea portofoliului la curs. Portofoliul trebuie să conțină toate sarcinile propuse spre realizare în cadrul cursului/lucrările elaborate personal, în sală și acasă. (60 % din nota finală).

Evaluarea finală: se efectuează prin examen oral, în sala de curs, și constă în rezolvarea unor situații concrete proiectate în curriculumul disciplinar. La examen studentul poate face uz de orice surse didactice și de propriul portofoliu de acumulare (40 % din nota finală).

Rezultatul se exprimă printr-o notă sumativă (conform sistemului de apreciere de 10 puncte), cu acordarea a 5 credite academice. Nota finală se constituie din următoarele componente: 40% – nota de la examenul final; 60% – nota medie de la cele două evaluări, inclusiv participare la discuții în cadrul cursului.

Lucrul individual

Tematică	Concepte de bază	Bibliografie obligatorie	Obligațiile masteranzilor (lecturi, teme, lucrări)
Curs 1. Educație interculturală: conceptualizare și contextualizare	Cultură și educație Conceptul de educație interculturală; Tendențe actuale ale educației	1) Const.Cucoș, <i>Educația...</i> , cap.1, 2; 2) L.Plugaru, M.Pavalache <i>Ed. Interculturală</i> , p.7-18 3) Teodor Cozma (coord.), <i>O nouă</i>	- lectura și analiza bibliografiei. - definirea conceptelor: societăți monoculturale/

<p>Introducere în problematica cursului.</p> <p>Program de activitate.</p> <p>Bibliografie. Syllabus.</p>	<p>interculturale: niveluri internațional și național</p> <p>Abordarea psihologică, sociologică, pedagogică a educației interculturale</p> <p>Învățare, instruire, educație;</p> <p>Educație formală, nonformală, informală;</p> <p>Valorile educației interculturale</p>	<p><i>provocare...</i>, p. 11- 49;</p> <p>4) P.Dasen, Christiane Perregaux, Micheline Rey, <i>Educația interc.</i>, cap. 1, pag. 21-46</p> <p>5) <i>Repere ale ed.interculturale</i>, p.7-15</p> <p>6) Nedelcu, Anca, <i>Fundamentele...</i>, pag.28 – 42</p> <p>7) A.Chiriac, <i>Concept. educației intercultural.</i>, cap. 1, 2.</p>	<p>pluriculturale/interculturale;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Identificarea noțiunii: educație interculturală; examinarea educației ca investiție culturală și interculturală; - determinarea dimensiunilor culturale și interculturale ale educației; - identificarea scopurilor, obiectivelor și principiilor educației interculturale; - stabilirea deschiderilor posibile în educație ca investiție culturală; - evidențierea caracteristicilor și ipostazelor valorilor educaționale. - Comparația termenilor/conceptelor
<p>Curs 2. Dimensiuni culturale și interculturale</p>	<p>Conceptul de cultură.</p> <p>Conceptul de cultură din perspectivă interculturală.</p> <p>Modele culturale.</p> <p>Relativismul cultural</p> <p>Educația și cultura postmodernă.</p>	<p>1) P. Dasen, Christiane Perregaux, Micheline Rey, <i>Educația...</i>, cap. 4</p> <p>2) A.Nedelcu, <i>Fundam educ. Interc.</i>, cap.1</p> <p>3) Ș. Prutianu <i>Antrenamentul abilităților de comunicare</i>, cap.7</p> <p>4) G. Gheorgiu, <i>Comunicarea interculturală</i>, cap.2, 3</p> <p>5) Șerbănescu A. <i>Cum gândesc și cum vorbesc ceilalți . Prin labirintul culturilor</i>,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Definierea conceptului de cultură; - compararea noțiunilor cultură și civilizație; - examinarea modelelor de cultură; - examinarea conceptelor de cultură din perspectivă interculturală.
<p>Curs 3. Culturi în contact - procese și concepte.</p>	<p>Diferențe interculturale</p>	<p>1) P. Dasen, Christiane Perregaux, Micheline Rey, <i>Educația...</i>, cap.3</p>	<ul style="list-style-type: none"> - examinarea efectelor contactelor

<p>Barierele comunicării interculturale.</p>	<p>Stereotipuri Prejudecăți. Șoc cultural</p> <p>Discriminare Intoleranță Xenofobie Etnocentrism Enculturație Aculturație Deculturație Rasism Sexism</p> <p>Identitate culturală</p>	<p>2) Gilles, Ferreol, GuyJucquois, <i>Dicționarul alterității..</i></p> <p>3) Болдырев В.Е. <i>Введение...</i>, pag. 62-74, 122 – 137</p> <p>4) Садохин А.П. <i>Межкультурная...</i> pag.17 – 62</p> <p>5) <i>Repere ale ed. interculturale</i>, p.25 -37</p> <p>6) L.Plugaru, M. Pavalache <i>Ed. Interculturală</i>, p. 62-73</p>	<p>culturale; - stabilirea surselor de neînțelegeri și gafe în comunicarea: <i>barierele comunicării interculturale</i>; - definirea conceptelor: stereotipuri, prejudecăți, șoc cultural, etnocentrism, identitate culturală etc. - examinarea conceptelor de identitate culturală și diferențe interculturale. - prezentarea simbolurilor de identitate culturală, națională, socială, personală, corporativă. - delimitare a eului cultural, modalități de înțelegere a <i>celuilalt</i></p> <p>Exemple de inter și pluriculturalitate.</p>
<p>Curs 4. Paradigma mondială, europeană și națională a interculturalității</p>	<p>Cultura de schimb</p> <p>Medierea interculturală.</p>	<p>1) A. Nedelcu, <i>Fundam. educ. inter.</i>, cap.3</p> <p>2) P. Dasen, Christiane Perregaux, Micheline Rey, <i>Educația...</i>, cap.3</p> <p>3) C.Cucoș, <i>Educația...</i>, cap.2</p>	<p>Studiu individual: documentele UE privind educația interculturală</p> <p>Experiența țărilor în promovarea educației interculturale</p> <p>Interculturalismul în educație-studiu comparat</p>

<p>Curs 5. Educația interculturală - formarea prin și pentru diversitatea culturală.</p>	<p>Pluralismul cultural și educația pentru acceptarea celuilalt</p> <p>Competența culturală și competență interculturală</p>	<p>1) P. Dasen. Christiane Perregaux, Micheline Rey, <i>Educația...</i>, cap. 4 2) A.Nedelcu, <i>Fundam, educ. intere.</i>, cap.2. 3) C.Cucoș, <i>Educația...</i>, cap. 4; 5) Teodora Cozma (coord.), <i>O nouă provocare...</i>, p. 192-204 6) C.Cucoș, <i>Psihopedagogie</i>, Ed. Pentru diversitatea culturală pag.569 - 588</p>	<p>Identificarea și stabilirea competenței - educație interculturală</p> <p>- Obiectivele educației interculturale: dimensiunea cunoștințelor interculturale și conținuturile învățământului</p>
<p>Curs 6. Abordarea educației interculturale în procesul didactic.</p>	<p>Curriculum intercultural: principii, obiective, conținuri, strategii, evaluare. Metodologii de realizare a educației interculturale</p> <p>Dialogul, decentrarea, recunoașterea diversității. Relații dinamice interculturale, stăpânirea emoțiilor</p>	<p>1) A.Nedelcu, <i>Fundam. educ. inter.</i>, cap.4. 2) Programa școlară pentru disc. opțională: <i>Educație interculturală</i> 3) C.Cucoș. <i>Educația...</i>, cap.4 4) Teodor Cozma (coord.), <i>O nouă provocare...</i>, p. 148- 191</p>	<p>Proiect de grup: Elaborarea unui curriculum la decizia școlii</p> <p><i>Educație interculturală</i></p> <p>Forme, tipuri și strategii de realizare a educației interculturale</p> <p>Proiecte de grup: prezentarea de proiecte de activități pentru realizarea unui învățământ intercultural</p> <p>Proiecte individuale</p> <p>Activități brainstorming</p>

Bibliografie

1. Bezede, R. et. al. Competența interculturală: instrumente de evaluare. Ghid metodologic pentru cadre didactice preuniversitare. Chișinău: C.E. PRO DIDACTICA, 2016.
2. Болдырев, В.Е. Введение в теорию межкультурной коммуникации. М.: Слово, 2009.
3. Burdujan, R. Competența interculturală ca finalitate a educației interculturale. În: *Univers Pedagogic*, nr. 3, 2007. Chișinău: IȘE, 2007. pp. 7-11
4. Caune, J. Cultură și comunicare. București: Ed. Cartea Românească, 2000.
5. Cozma, T. (coord.) *O nouă provocare pentru educație: interculturalitatea. Iași, 2001.*
6. Cristea S. Educația interculturală. In: *Didactica Pro...* Revistă de teorie și practică educațională, nr. 4-5 (20-21), 2003. Chișinău, pp. 98-99.
7. Cucuș C. *Educația. Dimensiuni culturale și interculturale. Iași: Polirom, 2000.*
8. Dasen, Christiane Perregaux, Micheline Rey *Educația interculturala. Experiențe, politici, strategii. Iasi: Ed. Polirom, 1999.*
9. Gellner, E. *Cultura, identitate si politica. Iasi: Institutul European, 2001.*
10. Gilles, Ferreol, GuyJucquois *Dicționarul alterității și a relațiilor interculturale. Iasi: Ed. Polirom,*

2005.

11. Georgiu, Gr. Comunicarea interculturală. București, 2010.
12. Eco, Umberto Lector in Fabula. Bucuresti: Ed. Univers, 1991.
13. Educație interculturală în Republica Moldova. Chișinău, 2004.
14. Nedelcu, A. *Fundamentele educației interculturale*. Iasi: Ed. Polirom, 2008.
15. Țaulean, M. Formarea atitudinii pozitive față de cultura națională la elevii claselor primare (la orele de limba engleză)/ Teză de doctor în pedagogie, Chișinău, 2007.
16. Пассов, Е.И. Технология диалога культур в иноязычном образовании. Липецк, 2005.
17. Pogolșa L. et. al. Educație interculturală. Curriculum școlar, clasele I-IX. Chișinău, 2012. Pe: https://mecc.gov.md/sites/default/files/educatia_interculturala_clasele_I-IX.pdf
18. Plugaru L., Pavalache M. Educatie interculturală. Brașov, 2007.
19. Redu, M. Educația interculturală în noul context european. În: Revista de pedagogie, nr. LIX (1), 2011. Chișinău: IȘE, pp. 25-32.
20. Repere ale educației interculturale. Chișinău. 2012
21. Садохин, А.П. Межкультурная коммуникация. М., 2010.
22. Șerbănescu, A., Cum gândesc și cum vorbesc ceilalți . Prin labirintul culturilor, Ed. [Polirom](#), 2013.
23. Тер-Минасова, С.Г. Язык и межкультурная коммуникация. – М.: Слово, 2008.
24. <http://prodidactica.md/materials.php3>
25. http://www.prodidactica.md/e_resources.php3